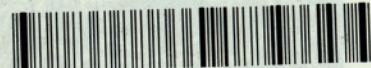

Emajlirrec

Celje - skladišče

D-Per

214/1981

1119811177,16/17

CORTISS

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE LETO XXXI. - ŠT. 16-17 - 15. SEPTEMBER 1981

14. Mednarodni sejem obrti v Celju

Komaj so zaprli vrata sejma »Vse za otroka«, so stekle zadnje priprave za štirinajsti mednarodni sejem obrti in opreme za obrt v hali Golovec od 18. do 27. septembra.

Že po podatkih, ki so bili na razpolago minule dni, gre tokrat v resnici za doslej največjo sejmsko prireditev, za največjo predstavitev drobnega gospodarstva, še zlasti zasebne obrti, čeprav seveda tudi družbene ne bo manjkalo. Že doslej je svojo udeležbo potrdilo petdeset občinskih združenj samostojnih obrtnikov, trideset obrtnih zadrug v Sloveniji, okoli sedemdeset organizacij združenega dela, ki so tudi članice Splošnega združenja drobnega gospodarstva Slovenije itd. Po vsem tem bo na razstavnem delu sodelovalo okoli 4000 obrtnikov, kolikor jih doslej še ni bilo!

Kovinotehna in ljubljanska Metalka bosta imeli informativni center za drobno gospodarstvo.

Celjski obrtni sejem, kot ga na kratko imenujemo, bo tudi tokrat poudaril kakovost dela ter inovacije. Za najboljše ocenjene razstavljene predmete so pripravljena tudi posebna priznanja, tako celjske občine kot Gospodarske zbornice Slovenije in Zveze obrtnih združenj.

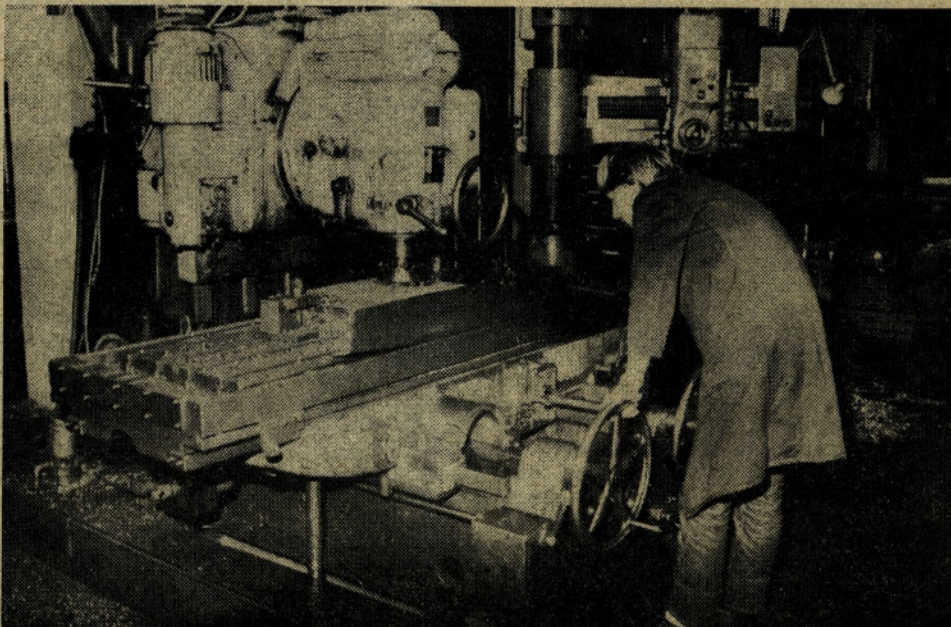
Kot vselej bo mikavnost sejma tudi v prodaji blaga. Veliko bo proizvajalcev, ki bodo prodajali svoje izdelke. Glede na to, da ne bo veljal občinski prometni davek in da bodo tudi proizvajalci ter prodajalci uveljavili lastne popuste, je na dlani, da bo prodaja blaga kar cvetela.

REFERENDUM

DELAVCI VSEH TOZD DO EMO BOMO Z REFERENDUMOM DNE 30. 9. 1981 ODLOCALI O SPREJEMU:

1. Temeljev srednjeročnega plana za obdobje 1981—1985
2. Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev v DO EMO Celje in
3. Pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela

Vse tri dokumente so DS ter da uresničujejo pravice dveh samoupravnih aktih, TOZD že obravnavale in co in dolžnost planiranja, ki sta za delavce EMO gozapisale javne razprave na tako da samostojno sprejeto zelo pomembna.

Mehanska obdelava elementov za orodja na rezkalnem stroju v TOZD orodjarna

samoupravnih delovnih skupinah.

V Zakonu o združenem delu je zapisano, da imajo delavci v temeljnih in drugih organizacijah pravico in dolžnost, da planirajo družbeni in materialni razvoj svojih organizacij

Vse bo poskrbljeno za gostinske usluge, ob razstavi pa bo še več drugih, tako imenovanih spremljajočih prireditev, med njimi tudi običajna športna tekmovanja obrtnikov.

Skratka vse nared za štirinajsti sejem obrti v Celju.

M. Božič

jemajo plane v temeljnih organizacijah. Hkrati pa Zakon o združenem delu določa tudi obveznosti in odgovornost, tako da delavci skladno s povzetimi obveznostmi ukrenejo vse, kar je potrebno za uresničitev planskih ciljev. Skratka, ko delavci prevzemajo pravico samostojnega planiranja, sprejemajo tudi obveznost, da bodo kot dobri gospodarji delali tako, da bodo planski cilje izpolnjeni.

Strokovna služba, ki je pripravila Temelje plana za obdobje 1981—1985, je pripravila dokumenta uporabila analize uresničevanja srednjeročnega plana 1976—1980 in ob oceni razvojnih možnosti presodila, da so planski cilji realni in uresničljivi.

Istega dne bomo na referendumu odločali tudi o

Samoupravni sporazum in Pravilnik o stanovanjskih vprašanjih sta bila obravnavana na organih, ki so pristojni za pregled samoupravnih splošnih aktov. Številne pripombe in predlogi teh organov so že vneseni v osnutke, ki sta sedaj v javni razpravi. Vse pripombe in predloge iz javne razprave bodo po zaključku javne razprave obravnavale komisije za pregled samoupravnih splošnih aktov po TOZD, končno uskladitev pa bo opravila komisija za usklajevanje pripomb in predlogov, v kateri bodo predstavniki komisij vseh TOZD in predstavniki ustreznih strokovnih služb. O tako usklajenih predlogih samoupravnih aktov bomo glasovali na referendumu.

Zakaj sprejemamo samoupravne akte za stanovanjsko področje?

Predvsem gre za številne novosti na tem področju. Po sprejetju ustave 1974. leta in Zakona o združenem delu 1976. leta se je začela korenita preobrazba na področju stanovanjskega gospodarstva in politike stanovanjske izgradnje.

Spričo nove pozitivne zakonodaje je sedanji Samoupravni sporazum o združevanju in uporabi stanovanjskih sredstev DO EMO iz leta 1976 zastarel in ne vključuje novjših določil in možnosti nadaljnega razvoja v reševanju stanovanjskih vprašanj.

Spremembe in dopolnitve obstoječega akta bi bile na vsak način preobsežne, zato je ureditev tega področja z zamenjavo aktov smiselnejša rešitev.

Gotovo se postavlja vprašanje, zakaj sprejemamo dva akta, in sicer Samoupravni sporazum in Pravilnik o stanovanjih?

V Samoupravnem sporazumu gre predvsem za določitev skupnih osnov in meril, torej temeljnih pravil, kako sploh zagotoviti možnost reševanja stanovanjskih vprašanj. Zato je nujno, da se vse temeljne organizacije sporazumejo, na kakšen način se bo pristopalo k planiranju in programiranju stanovanjske gradnje, način izločanja, združevanja in razporejanja sredstev, enakost uresničevanja pravic do stanovanj, o načelih solidarnosti in drugih skupnih osnovah in merilih.

Pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev TOZD pa pomeni konkretno uresničevanje reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev, torej pravila, kako, kdaj, pod kakšnimi pogoji, v kakšni velikosti stanovanjske površine itd... se bodo reševale stanovanjske potrebe posameznika.

Glede na to, da sta v razpravi akta, ki bosta urejala zelo občutljivo področje življenja in dela, je prav, da se v razpravo vključijo odgovorno in pogljobno vsi delavci, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije.

Adi Kozovinc

Informacija o izvedbi V. proizvodno-delovnega tekmovanja kovinarjev Slovenije

Delovno proizvodna tekmovanja so pomemben doprinos pri izboljšanju proizvodnje, povečanju produktivnosti dela in kvaliteta dela, pri razvoju samoupravnih odnosov v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu.

Množično sodelovanje delavcev na delovno-proizvodnih tekmovanjih je dobilo nove kvalitete, s stalnim večanjem števila delovnih organizacij združenega dela, ki organizirajo tekmovanja. Ob zvezi sindikatov se za organizacijo angažirajo največ tudi zveza organizacij za tehnično kulturo, zveza socialistične mladine kot tudi strokovne organizacije in združenja. Proizvodno-delovna tekmovanja se razvijajo v vseh vejah industrije. Vse bolj jih spremljajo široke množice, kot svojo lastno potrebo, kar potrjuje pravilno usmerjenost tekmovanj. V temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih in drugih skupnostih v vsej družbi vse bolj prodirajo spoznanje o pomembnosti ustvarjanja delavskega razreda za utrjevanje družbenoekonomske osnove združenega dela, posebno za povečanje produktivnosti dela in za razvoj tehnične kulture v naši družbi. Z organiziranimi družbenimi naporimi v zadnjih letih so zabeleženi pomembni rezultati pri novatorstvu — racionalizatorstvu in raznih drugih oblikah kulturno-umetniškega ustvarjanja delavcev.

Proizvodno-delovna tekmovanja postajajo svojevrstna šola samoupravljanja, delovnega in osebnega izobraževanja in dvigovanja tehnične kulture delavca. V tej obliki izobraževanja sodelujejo delavci različnih poklicev in profilov, kar omogoča večje efekte pri ustvarjalnem delu delavca nasploh.

Praksa je pokazala, da je tekmovanje delovno-proizvodnih tekmovanj v poznavanju samoupravnih odnosov v združenem delu pomembno obogatilo vsebino proizvodno-delovnih tekmovanja in da mora poznavanje samouprave postati sestavni del vsakega proizvodno-delovnega tekmovanja.

Nadaljnja aktivnost pri razvoju proizvodno-delovnih tekmovanj in srečanj delavcev se morajo zasnovati na naslednjih načelih:

— Masovno vključevanje vseh delavcev v proces proizvodno-delovnih tekmovanj. Tekmovanja morajo postati sestavni del dela in življenja delavcev

v združenem delu, prisotna v vsaki TOZD, DO in SOZD.

— S konkretnimi programi in organizacijo je potrebno neposredno povezati tekmovanje z naporom za povečanje produktivnosti in ekonomičnosti dela, racionalnejšega in bolj organiziranega dela in poslovanja.

V tem smislu morajo tekmovanja potekati vse leto v TOZD, DO in SOZD. Prek leta in še posebej na koncu leta se rezultati zberejo in se pregledajo najboljši delavci.

— Izhajajoč iz temeljne organizacije združenega dela je potrebno ustvariti celovit sistem tekmovanja v posameznih poklicih na osnovi samoupravnih spoznanj, za vsak poklic, odvisno od specifičnosti tehnološkega procesa in drugih okoliščin. Program proizvodno-delovnih tekmovanja se lahko obogati tudi z drugimi oblikami ustvarjalnega dela, kot so inventivni, znanstveni, kulturno-umetniški in drugi. V vsakem poklicu kakor tudi v izven industrijskih oblikah proizvodnje moramo proizvodno-delovna tekmovanja povezati z nadaljnjim razvojem samouprave in novimi družbenoekonomskimi odnosi.

— Javne in neprekinjene razglasitve rezultatov dela tudi moralno stimulirajo delavca. Sredstva javnega obveščanja od glasil v delovnih organizacijah do dnevnikov, radia, televizije in drugih sredstev javnega obveščanja, morajo širiti in popularizirati vse oblike ustvarjanja delavcev.

— Priznanja morajo biti sestavni del vsakodnevnega življenja in dela, tako da bodo pri nas pri izgradnji moralnega lika delavcev v skladu s principi socialističnega samoupravljanja, s čimer tudi pospešujemo razvoj delovne sposobnosti, ustvarjanja, tovarištva in solidarnosti delavcev.

— Tekmovanje moramo razvijati tako, da bodo spodbuda za osebni razvoj in dvigovanje znanja delavca in razvoj tehnične kulture. Posebno moramo razvijati ta duh pri mladini, učencih v šolah, s ciljem, da se tudi pri njih razvije tekmovalni duh in ustvarjalni pristop k delu in pridobivanju znanja. Pri tem imajo posebno nalogo organizacije zveze organizacij za tehnično kulturo s svojimi delovno-proizvodnimi in znanstvenimi akcijami, ki jih izvaja.

— Sestavni del delovno-proizvodnih tekmovanj v občinah, regijah, republikah in zveznem nivoju morajo biti tudi aktivno-

sti, kot so: inovacije, tekmovanja v znanju in spretnosti in pokrajinah, kakor tudi v civilni zaščiti, kulturno-umetniška tekmovanja, demonstracije strojev, opreme, orodja, posvetovanja, zbori samoupravljalcev, razstave itd.

Zaključno delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije v letu 1981 se bo organiziralo v Mariboru od 18. do 20. septembra 1981. Celoten program delovnega tekmovanja kovinarjev Slovenije bo potekal v letu, ko praznujemo 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in 40-letnico OF, v letu ko moramo še z večjimi naporimi vseh delovnih ljudi izbojevati nove delovne zmage v razvoju samoupravljanja, večanju proizvodne moči in materialnih osnov družbenega dela, izboljšanja delovnih in življenjskih pogojev, večji humanizaciji dela, izpopolnjevanju, izobraževanju in razvijanju ustvarjalnih sposobnosti proizvajalcev, kar pa tej manifestaciji daje še poseben pomen. 5. delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije se ne konča in prične samo na tem nivoju, temveč je to široka akcija vseh zaposlenih delavcev v kovinski industriji Slovenije. V borbi za naslednje izvajanje nalog, opredeljenih v dokumentih kongresov Zveze komunistov, Zveze sindikatov in zveze socialistične mladine.

A. S.

Obiskovalcem »Hiše cvetja« v Beogradu

Akcija pri sprejemanju prijav za potovanje je bila z določenim rokom, to je 1. 8. 1981 zaključena. Iz vseh TOZD se je prijavilo nekaj prek 400 članov kolektiva in njihovih svojcev.

Pri sami organizaciji oglada smo imeli nekaj težav, in sicer pri pridobitvi dovoljenja za ogled, zato člani kolektiva obveščamo o spremembi pri vplačilu. Prvotno je bilo dogovorjeno, da člani kolektiva plačajo potovanje v 4 obrokih, in sicer I. obrok naj bi bil odtegnjen pri izplačilu OD v mesecu avgustu, II. obrok v septembru, III. v oktobru in zadnji v novembru. Sprememba je v tem, da bodo člani plačali prvi obrok v mesecu septembru in zadnjega v mesecu decembru. Termin potovanja ostane nespremenjen.

Potujemo dne 16. 10. 1981 okrog 20. ure iz železniške postaje v Celju s posebnim vlakom v organizaciji TTG Celje z njihovimi strokovnimi vodji. Vodja celotnega potovanja je tov. Slavko Adamič, prek njega bo potrebno urejati vse probleme na samem potovanju.

V kolikor obstaja še zainteresiranost med člani kolektiva za obisk, je dogovorjeno, da se lahko prijavite proti enkratnem oziroma takojšnjemu plačilu do dne 1. 10. 1981.

Do tega dne morajo predsedniki IO OOOZS prijaviti oziroma vplačati za zainteresirane člani kolektiva v sindikatu DO EMO. Poznejših prijav žal ne bomo mogli upoštevati.

O podrobnostih potovanja in odhodu vlaka — uri zbirališča boste pravočasno obveščeni.

TRIM teden DO EMO

V dneh od 27. 9. 1981 do 30. 8. 1981 je potekal TRIM teden EMO, ki smo ga pripravili mladinci ob pomoči športnih referentov. V treh dneh smo pripravili štiri discipline. Prvi dan smo združili tek in streljanje. Na Gričku se je zbralo 30 ljubiteljev rekreacije, kar je bilo precej manj kot smo pričakovali. Akcija je vseeno minila v prijetnem vzdušju.

Naslednji dan je bil orientacijski pohod. Proga je bila speljana mimo šestih kontrol, ki si jih je morala vsaka ekipa sama prerisati na karto. Pot je bila dolga približno 4 km, na zadnji kontroli pa nas je čakal še met pikada, ki je tudi odločil o zmagovalcu. Tudi orientacijskega pohoda se je udeležilo le malo tekmovalcev, ven-

dar je tekmovanje kljub temu potekalo v tekmovalnem duhu in vsi smo se zadovoljni razšli.

V nedeljo zjutraj pa je skupina 25 udeležencev krenila na zaključek TRIM tedna na Braslovško jezero — s kolesi. Okrog 20 km dolgo pot so prekolesarili v uri in pol, nekateri celo prej. Po malici so se kolesarji zapodili v gozd, kjer so jih čakale skrite nagrade. Po plezanju po grmovju smo se zbrali v štiri ekipe, ki so se pomerile v odbojki in malem nogometu. Borbenost je bila na višku. Mnogo smeha je požela disciplina skok v vrečah, kjer se je bilo treba z vrečo na nogah prebiti skozi obroče. S to igro smo združili še skok v daljino. Najboljša v obeh disciplinah sta bila Erna Tominc

pri ženskah in Emil Gregorčič pri močnejšem spolu. Popoldne so udeleženci s prijetnimi občutki in zadovoljnimi odkolesarili proti Celju.

Namen TRIM tedna je bil omogočiti in približati delavcem EMO množično rekreacijo. Namen ni bil dosežen, ker je bila udeležba glede na število zaposlenih premajhna. Prepričana sem, da ni v EMO le trideset ljudi, ki bi jih zanimala rekreacija. Kje so vzroki za slabo udeležbo? Morda zaradi prevelikih tozdovskih barrier, saj udeležba ni prinesla točk, ki bi posamezne TOZD dvignile na lestevici aktivnosti. Se še ne zavedamo dovolj pomena rekreacije za dobro počutje in nam je za zdravje še vedno škoda časa? B. Z.

3. KONFERENCA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Vloga in naloge sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in zagotavljanja socialne varnosti

Konec leta, točneje 11. novembra bo 3. konferenca ZSSS. Namen konference je vsestransko in temeljito oceniti uresničevanje vloge in naloge sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne varnosti ter jih spodbuditi k učinkovitejšemu delovanju na tem področju. V ta namen je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije v sindikalnem poročevalcu št. 7 objavil gradivo za oblikovanje stališč in sklepov 3. konference ZSSS. Gradivo je pripomoček za javno razpravo o uresničevanju socialne politike v vseh samoupravnih delovnih sredinah in vlogi sindikata pri tem. Nosilec javne razprave je sindikat.

Bistvo socialne politike je že opredeljeno v ustavi SRS, ki pravi: »Delovni ljudje v organizacijah in skupnostih si na temelju solidarnosti in vzajemnosti ter socialističnega humanizma zagotavljajo ekonomsko in socialno varnost in ustvarjajo čedalje ugodnejše možnosti za življenje in delo in razvoj vsestranske osebnosti delovnega človeka. Ti smotri se uresničujejo z nenehnim izboljševanjem in izenačevanjem življenjskih razmer in delovnih pogojev, s tem, da se na temeljih vzajemnosti in oslidarnosti premagujejo razlike, ki izvirajo iz materialne nerazvosti in drugih neenakih možnosti za življenje in delo, ter onemogočajo in odpravljajo socialne razlike, ki ne izhajajo iz uporabe načela delitve po delu.

Ta odstavek iz ustave SRS delovni ljudje v celjski občini in konkretno tudi v naši delovni organizaciji vsakodnevno omenjajo v svojih pogovorih. Seveda ne dobesedno. O socialni politiki govorimo na primer, ko se pogovarjamo o lahkotnih in dobro plačanih delovnih mestih, ter jih primerjamo s težkim, slabo plačanim delom, ki se odvija v slabih delovnih pogojih, o socialnih razlikah govorimo takrat, ko se pogovarjamo o standardu delavca v proizvodnji in standardu delavca v neproizvodni dejavnosti, o viških, ki jih ustvarjajo razni SIS-i, o begu proizvodnih kadrov v neproizvodno, o višini pokojnin itd. Torej nikakor ne moremo trditi, da na področju socialne politike in socialne varnosti delavcev ni kaj razpravljati in kaj reševati.

Omenil bi samo nekaj konkretnih pristopov k izboljšanju socialnih in delovnih razmer:

— V prvi vrsti uresničevanje stabilizacijskih prizadevanj z uveljavitvijo politike nagrajevanja delavcev v skladu z vloženim minulim delom, dejanskim vloženim delom in z ustrežnejšim vrednotenjem neposrednega proizvodnega dela.

— Socialno varstvene naloge morajo postati sestavni del razvojnih, investicijskih in drugih načrtov. Izpostaviti moramo socialno varstvene komponente, kot

so: stanovanjsko izgradnjo, kulturne in življenjske razmere, otroško varstvo, oddih in rekreacija, varstvo pri delu, družbena prehrana, socialne pomoči delavcem, odpravljanje neutemeljenih razlik v politiki delitve osebnih dohodkov, ki niso posledica opravljene dela itd.

— S štipendijsko politiko omogočiti vsem mladim, ki se odločajo za prednostne poklice nadaljnji študij, štipendije pa sproti prilagajati rasti življenjskih stroškov.

— potrebno je pristopiti k doslednemu izpolnjevanju samoupravnega sporazuma o življenjskih in kulturnih razmerah delavcev, ki smo ga tudi mi podpisali.

— Ker je porast invalidnosti v združenem delu največji, je potrebno vložiti dodatne napore v preprečevanje nastajanja invalidnosti.

— Posebno pozornost moramo posvetiti preprečevanju alkoholizma in narkomanije, da bi lahko organizirali učinkovito pomoč posameznikom in njihovim družinam, ki so najpogosteje tudi socialno ogrožene.

Poleg omenjenih ukrepov obstaja v vsaki delovni skupnosti obilica socialnih problemov, ki so značilni za socialni sestav in delovne pogoje, v katerih člani te delovne skupnosti živijo in delajo. Zato je tudi pristop k reševanju teh problemov v različnih delovnih okoljih različen.

Poglejmo na koncu, kakšna je vloga sindikata pri tem. Sindikati najučinkoviteje opravljajo svojo družbeno vlogo na področju socialne politike in zagotavljanju socialne varnosti delavcev, tako da jih družbeno osveščajo in dejansko uveljavljajo kot samoupravljalce, ki se na podlagi združevanja dela

in sredstev z drugimi delavci sami varujejo pred možnim izkoriščanjem in socialnimi pretresi. Bistvo socialno-zaščitne vloge sindikatov je torej v tem, da se bore za tak družbeno-ekonomski položaj delavcev da le-ti lahko ščitijo sami sebe. Zato morajo sindikati nasprotovati državni birokratskim in vsem drugim od delavcev v združenem delu odtujenim oblikam odločanja o socialni politiki ter obsegu in namembnosti za to potrebnih družbenih sredstev.

Prav tako pa morajo sindikati nasprotovati preživeli meščanski miselnosti, ki pojmuje socialno politiko ter solidarnost zgolj kot materialen odnos ali pa kot nekakšno dobrodelnost bolje situiranih družbenih slojev ali delavskega razreda proti siromašnejšim.

Janko Koštomaj

Nov »vozni red« vzajemne blagajne in uredništva Emajlirca

VZAJEMNA BLAGAJNA

Sekretariat organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij je ena tistih delovnih sredin, ki je močno znižala število zaposlenih skladno s prizadevanji za zmanjšanje režijskih del.

S tega stališča si moramo poiskati tudi racionalnejše rešitve pri delu ob enakem obsegu dela.

Opravila poslovanja vzajemne blagajne terjajo v sedanjem stanju tako rekoč »celega človeka« s tem, da je občasno potrebna še dodatna delovna pomoč. V ta namen smo se odločili, da namestimo v predprostor sekretariata nabiralnik, v katerega bodo člani vzajemne blagajne oddajali prošnje, vloge in druga sporočila v zvezi z vzajemno blagajno. Nabiralnik je zelene barve z napisom »VZAJEMNA BLAGAJNA — VLOGE«.

Hkrati s takšnim načinom zbiranja vlog, prošenj in drugih sporočil uvajamo s 15. septembrom 1981 tudi uradne ure za ustmerne oziroma posebne informacije v zvezi z vzajemno

blagajno, in sicer VSAK torek od 8. do 10. ure. Menimo, da je tako izbran čas primeren za vse zaposlene, saj pokriva tri izmene dopoldanske malice.

S tem sporočilom v Emajlircu želimo na najširši način opozoriti vse zainteresirane člane, da je rok za odajo prošenj za posojila in vloge za dvig lastnega vložnega denarja, najkasneje 10. dan v mesecu.

Iz prakse je namreč znano, da se v jesenskem času število prošnikov za posojila poveča, tako da se razpoložljiv fond v celoti razdeli. V taki situaciji komisija za vzajemno blagajno naknadnih vlog sploh ne more ugodno rešiti.

EMAJLIREC

Tudi za naše interno glasilo EMAJLIREC smo namestili poštni nabiralnik, ki je prav tako v predprostoru sekretariata organov samoupravljanja. Nabiralnik je temno rjave barve z napisom EMAJLIREC — PRISPEVKI in je namenjen vsem sporočilom

uredniku časopisa. V nabiralnik oddajte tudi morebitne želje ali mišljenje o spremembah in predloge o drugačni urejenosti oz. vsebini časopisa.

Istočasno vabimo k sodelovanju vse zaposlene, da s prispevki popestrijo naše glasilo. Gotovo je v vaši delovni sredini marsikaj zanimivega, kar bi utegnili zanimati tudi druge člane kolektiva. Vse premalo je napisanega o delovnih uspehih, ki jih dosegajo posamezne sredine in posamezniki. Delovni uspeh je vsekakor upravičen ponos, ki ga ne bi smeli omalovaževati.

Prav tako bi bilo treba pogosteje napisati o tistem, kar ni prav, o nepravilnostih, ki se prav tako dogajajo vsakodnevno. Eden od načinov odpravljanja nepravilnosti je prav gotovo javno grajanje ali obelodanjanje le-teh.

Nepravilno ravnanje posameznikov in skupin je lahko povezano tudi z denarnimi stroški, ki pa v zaostreni gospodarski situaciji niso prav nič dobrodošli, so v nasprotju s stabilizacijskimi prizade-

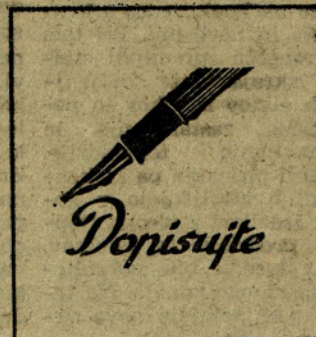
vanji in tudi v nasprotju z našimi željami po boljših osebnih dohodkih.

V uredništvo Emajlirca je mogoče poslati tudi vprašanja in zahtevati nje odgovore.

Končno je tudi v večjem delu minil čas dopustov. Marsikateri član kolektiva je doživel kaj zanimivega v planinah, na morju, doma ali kjerkoli drugje. Naši delavci so letovali v našem domu v Crikvenici in prav bi bilo, da se izrečejo pohvale ali graje letovanja.

Torej pobuda je tu, na vas je, da vzamete pisalo. Nabiralnik čaka.

Adi Kozovinc

M. Pešec

NAČRTNO USTVARJANJE

1. POMEMBOST ZNANJA

Znanje in njegova uporaba postajata glavni izvor bogastva in moči ter najbolj dinamična razvojna komponenta, ki na področju gospodarskega napredka zasenčuje vlogo tradicionalnih razvojnih dejavnikov zemlje, dela in kapitala. V gospodarsko visoko razvitih državah je postal dominanten model intenzivnega gospodarskega razvoja, ki temelji na aktiviranju tako imenovanih kvalitativnih razvojnih dejavnikov, med njimi predvsem novega znanja.

Podobno sta označena vloga in pomen znanja tu-

sta blaga — tehnologija, ki postaja eden od najbolj dinamičnih dejavnikov v mednarodni menjavi. Ne pomeni sicer tako pomembne postavke v trženju, ampak zato strateško eno najpomembnejših stičnih točk za vzpostavljanje običajnih oblik gospodarskega sodelovanja. Pod imenom tehnologija pa razumemo znanje o sredstvih in načinih predelovanja surovin v izdelke.

2. KAJ JE ZNANJE

Kadar govorimo o znanosti, si jo zelo različno predstavljamo in razlagamo. V osnovi je znanost celota vseh znanj. Torej jo

in družbenoekonomskih odnosih, ali pa nas mora voditi k novim spoznanjem ob odkrivanju naravnih in družbenih zakonitosti.

Na določeni stopnji razvitosti se lahko boljši uspehi v ekonomičnosti in produktivnosti začnejo dosežati le z boljšo tehnološko opremljenostjo, boljšo organizacijo dela, boljšim informacijskim sistemom, INDOK dejavnostjo in novimi metodami raziskave tržišča. Istočasno za nadaljnji razvoj ne zadostuje več izkustveno znanje posameznikov, ki si svoje znanje pridobijo in širijo ob rednem delu. Uspešna nova spoznanja so možna

neutralna. Ideja je lahko nova le za določeno neposredno okolje, ali pa je popolna novost v svetovnem merilu, porodi pa se ob razmišljanju, kako bi se dalo obstoječe stanje izboljšati ali prilagoditi specifičnim razmeram.

INOVACIJO definiramo kot gospodarsko uporabo novega znanja, torej obsega inovacijski proces poleg invencije še tehnične, finančne, organizacijske in marketinške ukrepe, ki omogočajo, da se inovacija realizira na tržišču v dohodkovno uspešnem izdelku ali uslugi. S stališča OZD lahko torej opredelimo inovacijo kot takšen skupek naprednih sprememb v znanju in v programu proizvodnje, da lahko OZD sledi čedalje hitrejšim spremembam na tržišču in rasti družbene učinkovitosti. Tako opredeljena inovacija obsega torej delo na razvoju različnih področij poslovanja v OZD in njenem okolju, zato lahko inovacije razdelimo na:

— tehnične, to so inovacije izdelkov in storitev, proizvodnje in tehnologije

— tržne, to so inovacije v rasti tržišča in spremembah navad potrošnikov

— organizacijske v smislu razvoja organizacijske strukture

Oblike inovacij so izum, tehnična izboljšava in koristni predlog.

IZUM pomeni novo rešitev določenega tehničnega problema, ki jo je mogoče uporabiti v gospodarski dejavnosti. Zanj je značilno da je:

- tehnične narave,
- nekaj novega,
- uporaben v industriji.

Za **TEHNIČNO IZBOLJŠAVO** smatramo tehnično rešitev, doseženo z racionalnejšo uporabo znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se doseže večja stabilnost, boljša kvaliteta, prihranek pri materialu, boljša kontrola proizvodnje in boljša varnost pri delu.

KORISTNI PREDLOGI pa so vsi predlogi, ki pomenijo racionalnejšo rešitev in izvajanje katerekoli delovne naloge in opravila v OZD in jih ne štejemo med izume in tehnične izboljšave, torej tudi predlogi za izboljšanje organizacije poslovanja, transporta itd.

Razmere na svetovnem tržišču in doma nam kažejo, da imajo praviloma najhitrejšo stopnjo rasti

gospodarske panoge in organizacije, ki se močno angažirajo na raziskovalno-razvojnem področju in kontinuirano uvajajo inovacije. Rast teh tako imenovanih razvojno intenzivnih organizacij je veliko hitrejša kot rast tradicionalnih panog, katerih razvojna strategija temelji na zaposlovanju v investiranju. **RAZISKOVALNO - RAZVOJNA DEJAVNOST** je namreč tisto področje poslovanja, katerega cilj je zavestno spremljanje in ustvarjanje novih tehnoloških dosežkov in je tako temelj vseh pomembnih inovacij.

Zelo pomembna pri procesu izboljševanja tehnologije in dvigovanja produktivnosti pa je tudi **MNOŽIČNA INVENTIVNA DEJAVNOST**. Ta omogoča vključevanje v inovacijski proces najširšemu krogu delavcev, zlasti neposrednih proizvajalcev, ki poleg svojega rednega dela neprestano iščejo možnosti za izboljšavo in dvig produktivnosti v svoji neposredni delovni okolici. Čeprav je množična inventivna dejavnost zelo pomembna pri ustvarjanju tehnološko naprednega vzdušja in okolja, pa ne more v celoti nadomestiti organizirane raziskovalno-razvojne dejavnosti.

INDUSTRIJSKA LASTNINA

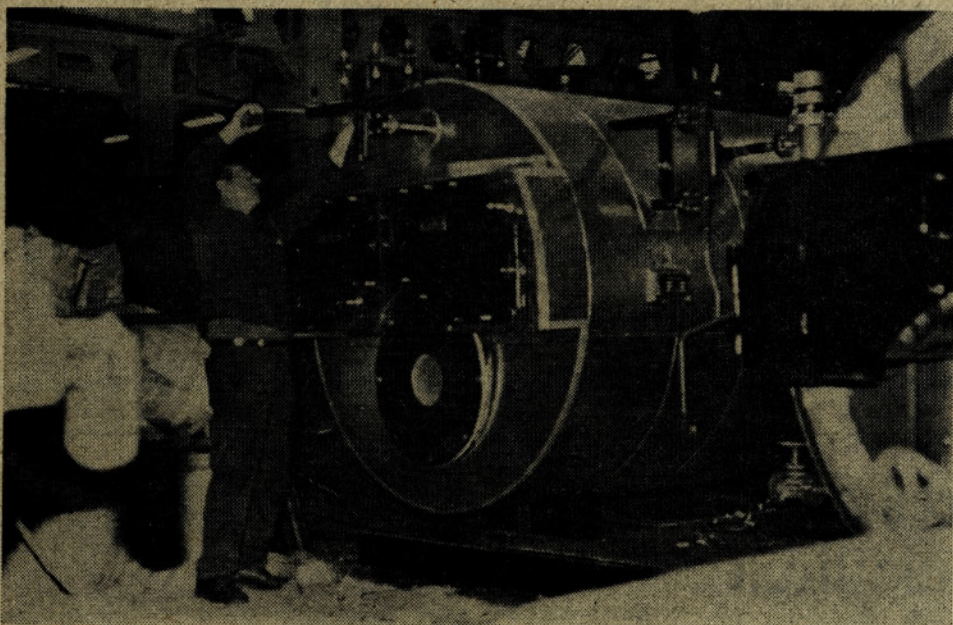
V fazi osnovnih raziskav je znanje še močno oddaljeno od možnosti uporabe v proizvodnji in je praviloma na razpolago vsakomur. Bolj ko se bližamo konkretizaciji in realizaciji inovacije, večjo uporabno vrednost ima novo znanje in so zato različne oblike lastnine takega znanja vse bolj poudarjene. Tako postaja tudi zaščita **industrijske lastnine** v razvojnem znanstveno-tehničnega napredka vse bolj pomembna in jo uporabljamo kot merilo stopnje tehnološke razvitosti.

Industrijska lastnina obsega pravno varstvo:

a) tehničnega napredka (varstvo izumov, tehničnih izboljšav, know-howa in proizvodnih tajn)

b) varstvo instrumentov za kroženje blaga na tržišču (varstvo vzorcev, modelov, razlikovalnih znakov in porekla blaga).

Najpomembnejša in najpogostejša je zaščita industrijske lastnine v obliki patentov in know-howa. Najvišja oblika ustvarjenega novega znanja je izum.

Zaključna dela na montaži kotlov v našem obratu

di v naših planih družbenoekonomskega razvoja.

Gospodarske veje in organizacije, ki so močno angažirane na raziskovalno-razvojnem področju in gradijo svojo strategijo na kontinuiranem uvajanju inovacij, imajo po pravilu najhitrejšo dinamiko rasti, ki je bistveno hitrejša od rasti tako imenovanih tradicionalnih industrij, katerih razvojna strategija temelji predvsem na zaposlovanju in investiranju.

Na svetovnem tržišču se težišče konkurenčne borbe pomika od konkurence s ceno na konkurenco s kvaliteto in novostmi. Pri tem je mogoče spremljati stalno skrajševanje življenjskih ciklov izdelkov in pospešeno zastarevanje in obnavljanje tehnologije. Pogoji plasmaja pa se konstantno izboljšujejo v korist izdelkov z visoko stopnjo predelave in izdelkov, za katere je bilo porabljeno mnogo znanja. Na tržišču se pojavlja nova vr-

sestavlja piramida znanj na vseh področjih življenja in dela, od najbolj konkretnih pri vsakodnevni opravi, do najbolj abstraktnih na najvišji ravni znanosti. Pri tem je verjetnost odkrivanja svetovnih novosti seveda na najvišji stopnji znanosti veliko večja kot pri tistih na najnižji stopnji. Vendar pa je dosežkov na najnižji stopnji neskončno več in zato tudi ne morejo biti nepomembni, saj tvorijo neizmerljivo silo napredka.

Za nas so zanimivi seveda le družbeno koristni dosežki in znanje. Pri tem sploh ni pomembno kje nastajajo, na kakšni osnovi, s kakšnim namenom in kdo jih ustvarja. Važna je le vsebina, ki pomeni nekaj novega in koristnega. Znanje namreč nikakor ni namenjeno samo sebi, ampak se mora verificirati v obliki novega izdelka, novega tehnološkega postopka, izboljšani organizaciji dela, boljših medčloveških

le ob delu posebej organiziranih raziskovalnih skupin, ki uporabljajo sodobne metode dela, izkoriščajo informacije in svetovne zakladnice znanja in jih dopolnjujejo z lastnimi odkritji.

3. INOVACIJSKI PROCES

Zavestno ustvarjanje novega znanja je možno le v procesu realizacije inovacij, za katere je podlaga raziskovalno-razvojno delo in druga inventivna dejavnost. Za izhodišče k opredelitvi pomena in vloge inovacij moramo najprej ločiti med invencijo kot procesom ustvarjanja novega znanja in inovacijo kot procesom uporabe tega novega znanja.

Začetek vsake novosti in ustvarjanja je namreč neka nova zamisel ali ideja, ki jo imenujemo **INVENTIVNA DEJAVNOST**. Ta ideja še nima nič skupnega z uporabo, je ekonomsko in uporabnostno

IN PRODAJA ZNANJA

Novi pomembni izumi nastajajo danes le še ob načrtnem in organiziranem delu skupine strokovnjakov. Po nekaterih podatkih je potrebno za izum vpleljan v proizvodnjo 48.000 ur dela vrhunskega strokovnjaka. Tako veliko vloženega dela in sredstev se seveda ne da povrniti drugače kot z ustreznim varstvom industrijske lastnine.

Za poslovno politiko OZD pa so zelo pomembni tudi novi izdelavni postopki, ki so rezultat raziskovalno-razvojnega ali množične inventivne dejavnosti. Mnogokrat je namreč boljše, da se določeni postopki obdržijo kot poslovna tajnost, čeprav bi bili izpolnjeni pogoji za pridobitev patentne zaščite, vendar bi bilo uporabo teh patentov pri konkurenci nemogoče kontrolirati. Takrat OZD obdrži to znanje kot poslovno tajno in jo lahko na tržišču ustrezno prodaja kot know-how.

Predstavljena problematika inovacijskega procesa nam vsiljuje zaključek, da mora določena stopnja sprememb in uvajanja novosti nujno postati sestavni del vsakdanjih opravil slehernega delavca v združenem delu. Splošnega napredka na vseh področjih družbenih in gospodarskih dejavnosti namreč ne moremo ustaviti, zato je potrebno na vseh področjih v OZD začrtati in izvajati konkretno opredeljen prispevek za izboljšanje učinkovitosti vsakega vloženega dela in napora. Spodbuditi moramo torej širjenje in uveljavljanje inovacijskega procesa na vsa področja poslovanja, zavzemati se za večji pomen množične inventivne dejavnosti, skladno z razvojno usmeritvijo v proizvodne programe z večjim deležem znanja pospeševati raziskovalno-razvojno dejavnost in spodbuditi uvajanje vseh oblik zaščite industrijske lastnine. Le učinkovito delo na vseh navedenih področjih omogoča organizaciji združenega dela stalno rast in obstoj, s tem pa tudi boljši in večji dohodek ne samo danes, ampak tudi jutri.

4. AMORTIZACIJA ZNANJA

Gospodarske analize v zadnjem obdobju kažejo, da vlaganja v nove ideje in njihovo uresničevanje po dohodkovni učinkovitosti že presegajo vlaganja v opremo in tržišče. Znanje, ki se navadno kaže v obliki dokumentacije, postopkov itd., je tako postalo eno od osnovnih proiz-

vajalnih sredstev. Načrtno ustvarjanje znanja je možno le z raziskovalnim delom. Kot tako ga je potrebno obnavljati, ker hitro zastara. Zato že zakon o združenem delu predvideva amortizacijo nematerialnih sredstev za proizvodnjo.

Za namensko uporabo in zbiranje amortizacije je potrebno uvesti nekaj minimalnih organizacijskih ukrepov. Najmanj kar je potrebno, je obvezno evidentiranje stroškov, torej ločen in preverljiv obračun stroškov raziskovalne dejavnosti.

Tiste panoge in organizacije združenega dela, ki imajo veliko stopnjo amortizacije znanja, imajo praviloma najhitrejšo gospodarsko rast in razvoj. Pri takih se tudi ne pojavlja problem nadaljnje usmeritve in dolgoročne perspektive. To je pomembno za uspešen razvoj družbe v celoti, zato se za pospešitev vlaganj v RD pripravljajo obširni stimulatívni ukrepi, nekateri pa že veljajo kot npr.:

- stroški raziskovalnega in razvojnega dela, ki jih OZD porabi za razvoj področja svoje dejavnosti, so materialni stroški in bremenijo celotni prihodek pod pogojem, da tak strošek nima investicijskega značaja,

- ob ugotavljanju davčne osnove za davek iz dohodka TOZD se kot odbitna postavka upoštevajo poleg stipendij tudi izplačila za inovacije,

- opustitev carine za OZD, katerih pretežna dejavnost je raziskovalno delo za opremo, ki se v SFRJ ne izdeluje,

- osnova za davek od skupnega dohodka občanov se zmanjša za odškodnine od izumov, tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in drugih inovacij.

5. RAZISKOVALNA DEJAVNOST KOT SESTAVNI DEL PROCESA INOVACIJ

Raziskovalna dejavnost je ena od najbolj zgodnjih faz proizvodnega procesa. To delo je povezano tudi z velikim rizikom, saj po verodostojnih podatkih v kovinski panogi od stotih idej le dve dosežeta uspešno komercializacijo in od sedmih prototipov le eden. Ocenjevanje dejanske tržne vrednosti RD je možno torej le z veliko negotovostjo in je znana šele, ko je izdelek v prodaji in je torej možno narediti poračun dohodka v sorazmerju z vložnim živim in minulim delom šele takrat. Po-

leg tega se rezultati raziskovalnega dela lahko merijo le na daljši čas, zato mora biti financiranje in planiranje raziskovalnega dela enakomerno skozi daljšo časovno obdobje nekaj let.

Na današnji stopnji družbenoekonomskega in tehnološkega razvoja je možno pomembnejše novosti ustvariti in izvesti v praksi le s primernim teamskim delom in specializacijo strokovnjakov. Časi romantičnih posameznih izumiteljev so že zdavnaj minili. Danes lahko sledi splošnemu napredku le tisti, ki ima zagotovljeno doseganje določene stopnje uvajanja inovacij v prakso.

V TOZD s področja industrijske proizvodnje so bistvene inovacije novi izdelki in novi izdelavni postopki. TOZD mora zagotoviti take konstruktivne rešitve novih izdelkov in izdelavnih postopkov, da je zagotovljen postopen prehod od ekstenzivnega na intenzivni način proizvodnje, poleg tega pa morajo biti pri ustvarjanju izdelkov upoštevani naslednji osnovni principi:

- obvezna predhodna raziskava stanja s pomočjo strokovne literature,

- raziskava tržišča,

- proučitev možnosti domačih surovin,

- uporaba standardov,

- obdelava vprašanja industrijske lastnine,

- poudarek na designu firme in tipizaciji izdelkov,

- upoštevanje združljivosti posameznih podsklopov kot osnova za tipizacijo in standardizacijo,

- zahtevana stopnja kvalitete,

- končni funkcionalni in tipski preizkusi ter atesti.

Srednjeročni in letni plani razvoja novih izdelkov in raziskovalnega dela po TOZD zahtevajo ustrezno usklajevanje ob inovacijski programski politiki delovne organizacije. Raziskovalna enota na nivoju delovne organizacije naj načeloma ne bi reševala trenutnih težav proizvodnje in asortimana, ampak skrbela za obnovo programa proizvodnje. Delovala naj bi torej za potrebe srednjeročnega in dolgoročnega razvoja delovne organizacije kot celota.

Zakon o raziskovalni dejavnosti in Zakon o združenem delu opredeljujeta obvezo delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, da načrtujejo svojo dejavnost in razvoj na osnovi rezultatov raziskovalnega dela in na njih temelječih razvojnih možnostih. Vključevanje raz-

iskovalne dejavnosti v OZD omogoča namreč najvišjo rast produktivnosti in s tem večjo stabilnost gospodarjenja. Žal vse preveč samo ugotavljajo, da v delovnih ljudeh obstaja skrito in neizkoriščeno bogastvo ustvarjalnosti, ki bi lahko primerno spodbujalo in usmerjeno predstavljalo gonilno silo prizadevanj za večjo storilnost združenega dela in večjo stabilnost celotnega gospodarskega sistema. Zato mora raziskovalna dejavnost postati sestavni del inovacije kot celotnega procesa realizacije neke ustvarjalne zamisli do realizacije te ideje v uspešnem izdelku ali uslugi, proizvodnem postopku ali organizacijskem predpisu.

6. VRSTE RAZISKOVALNEGA DELA

Raziskovalno delo je temeljno, uporabno in razvojno. Temelji na ustvarjalnosti, uporablja znanstvene metode, njegovi rezultati pa vsebujejo prvine izvirnosti ali novosti.

Predmet svobodne menjave dela v raziskovalni dejavnosti so: usmerjeni raziskovalni program, raziskovalni projekt, raziskovalna naloga, raziskovalna storitev, druga storitev. Pri tem je raziskovalna naloga temeljna enota raziskovalnega dela, v okviru katere se pridobiva novo znanje in z znanstvenimi metodami rešuje konkreten raziskovalni problem. Raziskovalna storitev s pomočjo znanih metod pojasnjuje, analizira in razrešuje konkretni strokovni problem npr. strokovno mnenje, strokovni nasvet, pregled, analiza, izdelava in testiranje prototipov itd. Druga storitev je informacijsko-dokumentacijska, knjižničarska, arhivska ali podobna, ki neposredno služi raziskovalnemu delu.

Za raziskovalno delo pa se ne šteje izdelava projektov, atestov, kontrola vpeljane proizvodnje in podobno delo, če nima prvin izvirnosti ali novosti.

7. PLANIRANJE RAZISKOVALNEGA DELA

Raziskovalno dejavnost načrtujemo po naslednjih ravneh:

- v okviru lastne OZD in TOZD,

- v okviru Občinske raziskovalne skupnosti,

- v okviru Posebnih raziskovalnih skupnosti,

- na ravni Raziskovalne skupnosti Slovenije.

Na osnovi smetnic Raziskovalne skupnosti Slovenije in Občinske raziskovalne skupnosti združujemo enoten minimalni delež do družbenega proizvoda za skupne raziskovalne programe v okviru RSS, PRS in ORS, in sicer za:

- program ORS 0,08 %

- raziskave v okviru posebnih raziskovalnih skupnosti 0,10 % do 0,14 %

- nacionalni program v okviru RSS in raziskave surovinskih ter energetskih virov 0,28 %

- združena sredstva skupaj 0,46 % do 0,50 %

8. KRITERIJI ZA VLAGANJA V RAZISKOVALNO DELO

Vlaganje sredstev za raziskovalno delo znotraj TOZD ali DO se običajno giba v razponu od 1 do 6 odstotkov celotnega prihodka. Pri tem je osnovno vodilo dejstvo, da je treba vlagati v raziskovalno delo toliko sredstev, kolikor jih potrebujemo za razvojno stopnjo OZD, saj je stopnja rasti in razvoja OZD premosorazmerna z vložnimi sredstvi v raziskovalno dejavnost.

Financiranje mora biti stabilno skozi daljše obdobje, saj je to dolgoročna dejavnost, vezana na politiko razvoja in specifične projekte, ki so osvojeni na osnovi razvojnega koncepta TOZD in OZD. Trošenje mora biti dogovorjeno za konkretne naloge. Za kontrolo so pomembni roki in intenzivnost trošenja sredstev. Vseskozi pa mora biti prisotna tudi zavest, da je vsako raziskovalno delo povezano z velikim rizikom. Povprečen čas za realizacijo inovacijske ideje je pri blagu široke potrošnje 2 do 3 leta, pri blagu investicijske potrošnje pa 6 do 9 let. Velikih inovacij in tehnoloških revolucij danes ni več brez velikega vlaganja sredstev.

Kriteriji za velikost vlaganja sredstev so naslednji:

- stopnja rasti družbenega produkta,

- orientiranost matične gospodarske panoge na raziskave,

- splošna konkurenčna situacija in strategija nasproti konkurenci,

- ekonomska situacija okolja,

- ocena zastarelosti obstoječih proizvodnih programov in inovo potrebnih sredstev za uvedbo novih proizvodnih procesov,

- zgornje omejitve v finančni strukturi,

- obstoj osebja in potrebne opreme za izvajanje nalog.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Načrtno ustvarjanje in prodaja znanja

(Nadaljevanje s 5. strani)
**9. PRAKTIČNI PRISTOPI
 K VLAGANJEM
 V SLOVENIJI**

O višni in načinu vlaganja sredstev v raziskovalno delo znotraj OZD se že dolgo vršijo razprave. Posebej izpostavljen je bil ta problem zaradi zelo različne prakse ob pripravah na 3. Kongres samoupravljalcev. Iz teh razprav tudi povzemamo tolmačenje vzrokov in posledic različnega pristopa v posameznih OZD.

Zelo znan je primer TOMOS, ki ima že drugo desetletje svoj raziskovalni inštitut, seveda kot TOZD. Deloval je uspešno, saj je ves razvoj tomosa temeljil na delu inštituta. Svoje znanje je plasiral doma in po svetu. Vendar pa tega znanja niso znali komercializirati. Od 25 novih pro-

notenju tržne cene tega znanja. Zato bodo inštitut obdržali.

V nasprotno smer kot v prej opisanem primeru so šli v LTH. Njihov raziskovalni TOZD je osvojil prodajo svojega znanja, tako da dela za potrebe lastne DO samo eno četrtino. Z uporabnikom se dogovori za odstotek od prodajne cene izdelka, kar dobro poznamo na primeru klima omar TOBI-LTH. Začenjajo že tudi s sovlaganji po načelu skupnega dohodka. Na ta način sta uporabnik in izvajalec enako zainteresirana, da se inovacija uvede v proizvodnjo in plasira na tržišče. Seveda pa ostaja v tem primeru odprto vprašanje, na kakšen način in za čigava sredstva je bila pridobljena začetna količina znanja, da se je sploh lahko začelo. pnu-

ciji smo se v temeljih planirali za srednjeročno obdobje 1981—1985 obvezali, da bomo namenjali za raziskovalno delo določen del našega družbenega proizvoda. Posamezne TOZD bodo v raziskovalno delo vlagale naslednja sredstva izražena v odstotkih od družbenega proizvoda:

TOZD frite	6%
TOZD posoda	3%
TOZD radiatorji	4%
TOZD kotli	6%
TOZD odpreski	3%
TOZD orodjarna	6%
TOZD emokontejner	6%
TOZD ERC	6%
TOZD vzdrževanje	4%
DSSS	2%

Ta sredstva bo vsak TOZD namenil za razvijanje novih izdelkov in izpopolnitve na obstoječih v smislu dopolnitve svojega asortimenta in izboljšav izdelavnih postopkov.

Za izpopolnitev programskih usmeritev EMO bomo planirali izvedbo raziskovalnih nalog skupnega pomena, ki nam bodo omogočile preusmeritev proizvodnega programa. Zanje bomo združevali 30% od vseh za raziskovalno delo namenjenih sredstev, in sicer kvartalno glede na plan raziskovalnih nalog in planirani dohodek posamezne TOZD.

Kadar pride naloga skupnega pomena v tako konkretno fazo, da se začne prilagajati določeni tehnološki liniji bodisi v EMO ali izven njega, prevzame ta proizvodna enota nadaljnje financiranje naloge. V roku 3 let pa mora vrniti vsa za to nalogo porabljena združena sredstva kot amortizacijo iz teh sredstev financiranega znanja. V to vračilo se ne šteje redno združevanje sredstev za naloge skupnega pomena.

b) Planiranje raziskovalnega dela

Letne plane raziskovalnega dela pripravi odbor za inovacije, ki ima naslednje naloge:

— objavlja smernice in potrebe po raziskovalnem delu v skladu z razvojno usmeritvijo DO,

— izvaja kontrolo izvajanja raziskovalnega dela,

— ocenjujejo prijavljene naloge in poročila,

— odloča o financiranju nalog, opreme, INDOK, sofinanciranje objave znanstvenih del,

— imenuje raziskovalce itd.

Za prijavo raziskovalne naloge smo decembra 1980 izdali poseben standard — navodilo in obrazec, ki obsega naslov, predlagatelja, utemeljitev pomembnosti naloge, potrebna sredstva, terminski plan in predvidene izvajalce.

Planiramo samo učinkovite ure raziskovalcev in ostalih sodelavcev pri nalogi ter direktne materialne stroške. Cena ure upošteva

vijo EMO izoblikovali srednjeročni program raziskovalnega razvojnega dela, ki ga sestavlja šest raziskovalnih projektov: toplotna tehnika, oprema za gospodinjstvo, transportna oprema, delovne naprave, varstvo okolja, organizacijski sistemi. V okviru teh projektov je razpisanih 91 tem za raziskovalne naloge.

Za izvajanje raziskovalno razvojnega dela se do-

Luženje posode in delo pri lužilnem stroju

1.500 učinkovnih ur in je enotna za cel EMO. Direktni materialni stroški obsegajo izdelavni material in zunanje storitve, torej vse, kar ne vsebuje cena ure.

c) Organiziranost raziskovalnega dela

Lastno raziskovalno dejavnost imamo organizirano v štirih TOZD in DSSS.

V teh raziskovalno razvojnih službah oziroma oddelkih je zaposlenih skupaj 46 delavcev, od teh se jih pretežno z raziskovalnim delom ukvarja 26.

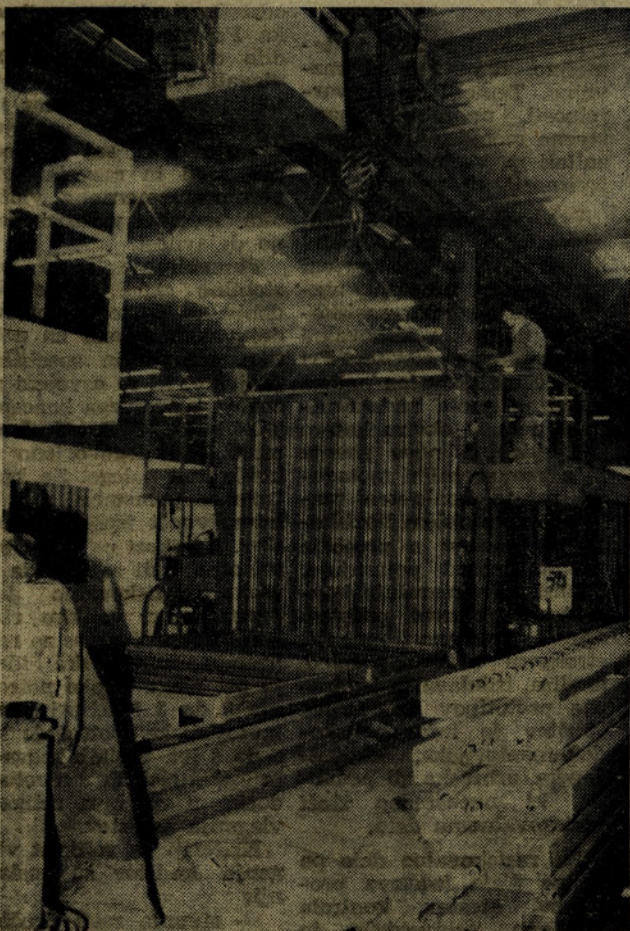
Po organizacijskih enotah je bilo stanje ob polletju naslednje: DSSS 15 (10), TOZD kotli 12 (7), TOZD emokontejner 9 (4), TOZD posoda 7 (3), TOZD frite 3 (2).

Glede na začrtano preusmeritev EMO na proizvodnjo izdelkov, ki vsebujejo več znanja, se približujemo gospodarskim organizacijam, ki zaposlujejo preč 5% od vseh delavcev z nalogami raziskovalno-razvojnega značaja. To pomeni, da bi se pri nas moralo s takšno dejavnostjo ukvarjati najmanj 175 delavcev. Šele s takšno kapaciteto usposobljenih kadrov bi lahko z znanjem enakovredno nastopali proti konkurenčnim proizvajalcem.

Tako očiten primanjkljaj kadrov poizkušamo v veliki meri nadomestiti z boljšo organiziranostjo in motiviranostjo. Tako smo v skladu z razvojno usmerit-

govorimo z letnim planom nalog, ki jih odobri odbor za inovacije in so sestavni del gospodarskih planov TOZD. Zato se tudi kontrola izvajanja opravlja kvartalno ob periodičnih obračunih.

Tako dolgoročno zastavljen plan raziskovalnega dela omogoča specializacijo posameznih raziskovalcev za določena strokovna področja. Obenem se lahko sklenejo trajnejše povezave z zunanjimi institucijami, ker nam lastnega kadra in opreme primanjkuje. Zelo koristno pa je tako planirano delo tudi pri usmerjanju naših študentov in ostalih dijakov ter učencev, saj si lahko že v času šolanja za pripravniške in diplomske naloge izberejo teme iz našega programa raziskav in si tako že zgodaj pridobivajo znanje na tistih področjih, ki so zanimiva za EMO.

Pogled v TOZD Kontejner med proizvodnjo

izvodov so jih komercializirali le 10. Torej se je razvoj preostalih pojavil kot nepotreben strošek in ni čudno, da so ob izgubah delovne organizacije kot eno izmed prvih rešitev predlagali likvidacijo inštituta, ker bi se s tem zelo zmanjšali stroški poslovanja, saj jih je bilo od 2.800 zaposlenih v inštitutu 139. Na koncu so vendarle ugotovili, da je najdražje tisto znanje, ki ga ni. Vzrok ni v preveč znanja, ampak v nepravilnem vred-

jati v prodajo na tržišče. V večini ostalih primerov gre pri financiranju raziskovalnega dela znotraj OZD za svobodno menjavo dela po stroškovnem principu. Zato projekti velikokrat zamujajo pri uvedbi v proizvodnjo, ali se sploh ne uvedejo.

10. PRISTOP K RAZISKOVALNEMU DELU V EMO

a) **Financiranje raziskovalne dejavnosti**
 V naši delovni organiza-

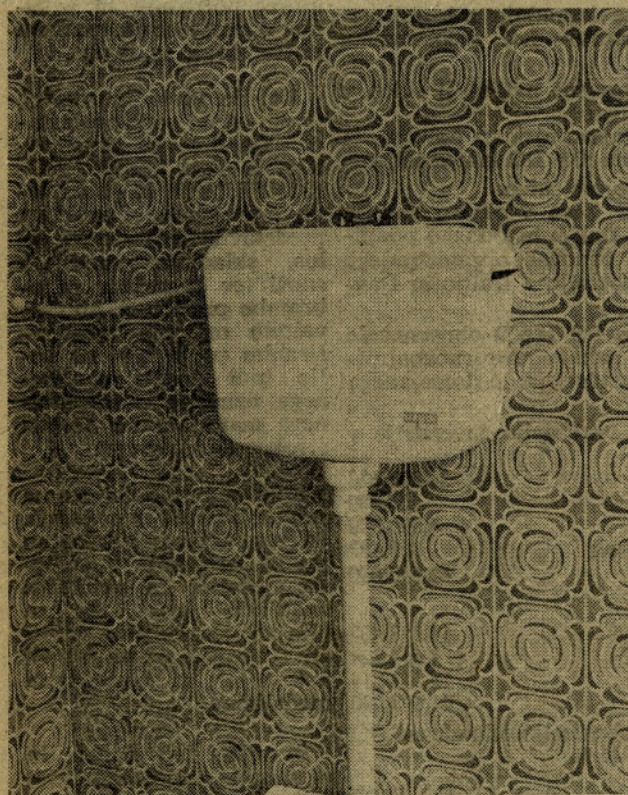
Znova na Zagrebškem velesejmu

Leto je naokrog in spet se je pričela največja izmed dvajsetih specializiranih prireditvev Zagrebškega velesejma Jesenski zagrebški velesejem, ki traja od 11. do 20. septembra 1981. Ni treba posebej poudarjati, da je prireditev tradicionalna, mednarodna in da je bila prva že leta 1909. Zagrebški velesejem je eden izmed največjih svetovnih sejmov, kjer sodeluje 8000 razstavljalcev iz 60 držav sveta, prireditvev pa obišče nad 2,5 milijona obiskovalcev. Na sejmu razstavljajo bogat asortiman proizvodov masovne potrošnje, kot so: gospodinjski aparati, kovinsko-predelovni proizvodi, motorna vozila, proizvodi kemijske industrije, kozmetični proizvodi, galanterija pa vse do mehanizacije za individualne kemijske proizvajalce.

Komercialni rezultati prikazujejo prireditvev kot eno najpomembnejših središč jugoslovanskega blagovnega prometa na notranjem tržišču in je obenem izvoznouvoznno središče jugoslovanske proizvodnje.

Električni radiator EOR

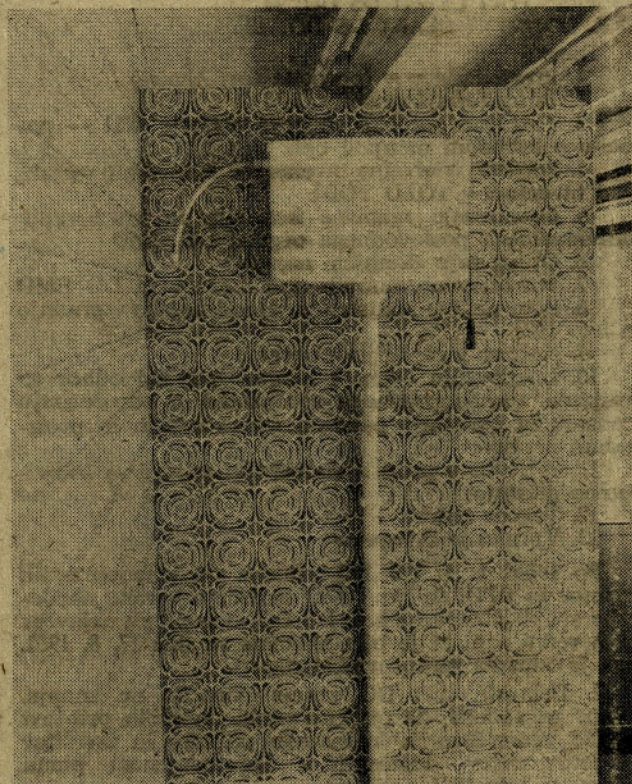
Kovinski WC splakovalnik EMO MARIN

EMO tudi letos, kot že vrsto let, razstavlja svoje izdelke na svojem stalnem razstavnem prostoru v HALI 6. Na 426 m² površine prikazujemo ves proizvodni program EMO v slikah in izdelkih. Poseben poudarek je na izdelkih TOZD posode, TOZD radiatorjev in TOZD kotlov. Največjo pozornost pri TOZD posoda vzbujajo sanitarije. V vseh barvah, ki jih proizvajamo, prikazujemo kopalne kadi, plastične WC splakovalnike z imenom akva 10 in kovinske WC splakovalnike z oznako EMO MARIN.

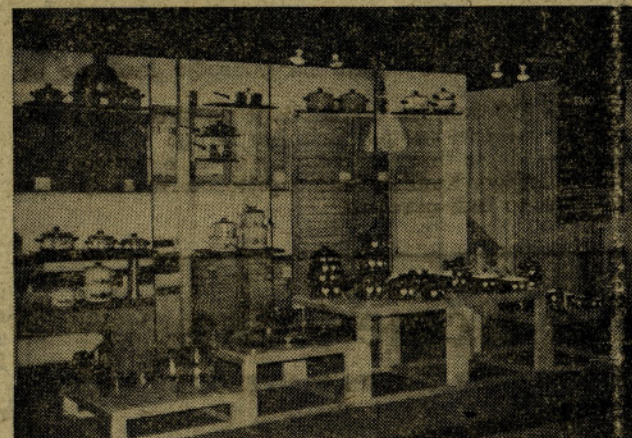
Novost TOZD radiatorji so električni radiatorji imenovani EOR — elektro oljni radiatorji. Z njimi hitro, ekonomično, čisto in praktično ogrevamo stanovalnijske in delovne prostore. Izdelujemo jih v dveh velikostih, in sicer TIP T6 2000 z močjo 2 kW in TIP T6 3000 z močjo 3 kW. Interesanten izdelek je tudi atmosferski plinski kotel APK-80 za centralno ogrevanje individualnih hiš in stanovanj. Izdelujemo jih v kapacitetah od 29 do 75,5 kW.

Nov izdelek iz programa kotlov za centralno ogrevanje TOZD KOTLI je kotel AVP 350 z močjo 350 kW. Zaradi splošno znane energetske krize je konstruiran za kurjenje s premogom. Primeren je za toplotno ogrevanje šol, vrtcev, zdravstvenih ustanov, in podobno.

Zelimo si, da bi bili pomoči tudi realizirali v skladni rezultati taki kot du z dogovori in pogodori pričakujemo in da jih bomo.

Plastični WC splakovalnik AKVA 10

Naša posoda vedno privabi kupece

Uspeh naših razstavljalcev na radgonskem sejmu

V dneh od 21. do 30. avgusta 1981 je bil v Gornji Radgoni že tradicionalni slovenski kmetijski sejem z jugoslovansko in mednarodno udeležbo. Radgonski sejem se je z leti iz lokalne prireditve uspešno razvil v pomembno mednarodno prireditev na področju agroživilstva.

V letu 1980 je sodelovalo na tej sejmski prireditvi že 640 razstavljalcev iz 15 držav, sejem pa si je ogledalo 150.000 obiskovalcev.

Osnovni program razstavljanja obsega:

1. Primarno proizvodnjo — poljedelske, živinorejske, sadjarske in vinogradniške proizvode

2. Živilsko industrijsko predelavo

— meso in mesni izdelki, mleko in mlečni izdelki, žita in žitni izdelki, jajca in jajčni izdelki, čebelarstvo in čebelarski izdelki, sladkovodno ribištvo

3. Kmetijsko mehanizacijo in reprodukcijske materiale

— stroje, orodja, opremo, reprodukcijske materiale

4. Pospeševalno-propagandne prireditve

— živinorejsko razstavo in demonstracije, strokovne posvete pospeševalne službe, ogled usmerjenih kmetij in vzornih družbenih obratov, demonstracije

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zapisnik in sklepi

9. redne seje delavskega sveta delovne organizacije EMO, ki je bila v četrtek, dne 20. 8. 1981 ob 17.00 uri v dvorani delavskega sveta.

PRISOTNI ČLANI DS DO: 31
OPR. ODSOTNI ČLANI DS DO: 10

Dnevni red:

1. Pregled sklepov (poročilo tov. Ahačič)
2. Potrditev sklepov IO DS DO
3. Poslovno poročilo za prvo polletje 1981 — poročilo o svobodni menjavi dela
4. Poročilo centralne inventurne komisije o opravljeni inventuri v TOZD TOBI
5. Imenovanje razpisne komisije za imenovanje individualnega poslovodnega organa DO EMO
6. Ocena vaje »Kemični napad«
7. Potrditev obrambnih dokumentov za DO EMO
8. Plan delitve sredstev za stanovanjsko izgradnjo za leto 1981
9. Nabava investicijske opreme
10. Imenovanje člana v skupni izvršilni odbor za izvajanje »Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo plinskih rezervoarskih in proizvodnih naprav«
11. Pritožbe v zvezi z dodelitvijo posojil za individualno gradnjo
12. Tekoče zadeve
13. Vprašanje delegatov

Po točki 1: 1. DS DO zahteva od samoupravnih organov in DPO, da po TOZD raziščejo vzroke neudeležbe svojih članov na seji DS DO in vodilnih delavcev na 9. redni seji, ki je bila sklicana za dne 17. 8. 1981. Seja je odpadla zaradi nesklepčnosti.

2. Delavski svet DO vzame poročilo na znanje, Sektor pa zadolži, da ob kvartalnih poročilih pripravi analizo uresničevanja kadrovske politike in izvršitev sprejetih ciljev, določenih v Spremenjenem planu kadrov za leto 1981.

Po točki 2: 3. Delavski svet DO potrjuje sklepe IO DS DO, sprejete na 12. redni, 3. izredni in 13. redni seji.

4. DS DO zahteva od Sektorja za kadrovske in samoupravne odnose, da poda naslednje mesečno poročilo na DS DO o stanju na področju kvalitete in kvantitete malice.

5. DS DO zahteva od komisije za družbeni standard, da v menzi nastavi pritožno knjigo in objavi v Emajlircu, da se bodo pripombe v zvezi z malico vpišovale v knjigo. Komisija mora pritožbe redno spremljati in na to tudi ukrepati.

6. DS DO zahteva, da se situacija, ki je bila iznešena na DS DO konkretno razišče in zastavi odgovornost, zakaj se v takem slučaju ni ukrepalo.

(Primeri: nesnaga v solati in izdajanje pokvarjenih mesnih izdelkov.)

Po točki 3: 7. Delavski svet DO ugotavlja, da so vsi DS TOZD in DSSS obravnavali in sprejeli poslovno poročilo za I. polletje 1981 in poročilo o svobodni menjavi dela DSSS s TOZD. Poslovno poročilo in poročilo o svobodni menjavi dela se sprejme.

Po točki 4: 8. DS DO potrjuje poročilo centralne inventurne komisije, ki je v dneh 29. in 30. 6. 1981 opravila inventuro v TOZD TOBI Bistrica.

Po točki 5: 9. DS DO objavlja razpis dela in naloge gl. direktor DO EMO.

10. DS DO imenuje za izvedbo razpisno komisijo v naslednji sestavi:

1. Predstavniki delovne organizacije:
 - Aleksander JEKL, TOZD ORODJARNA
 - Jožica KOVAČIČ, DSSS
2. Predstavniki sindikata DO
 - Slava PODPEČAN, TOZD POSODA
 - Rafko GREGORC, DSSS
3. Predstavniki družbenih skupnosti
 - Drago GREGORN, Javno pravobranilstvo
 - Gregor KOLAR, DO AERO

Po točki 6: 11. DS DO na podlagi poročila vaje »Kemični napad« z dne 19. 5. 1981 ocenjuje, da je bila vaja uspešno izvedena.

Po točki 7: 12. Delavski svet DO potrjuje obrambne dokumente za DO EMO.

Po točki 8: 13. DS DO EMO ugotavlja, da so vse TOZD, DSSS obravnavale in sprejele »Plan sredstev za stanovanjsko izgradnjo za leto 1981«. DS DO EMO potrjuje »Plan sredstev za stanovanjsko izgradnjo za leto 1981«.

Po točki 9: 14. DS DO ugotavlja, da so vsi DS TOZD, DSSS obravnavali in sprejeli predlog za nabavo investicijske opreme, to je računalnik za konične obtežbe električne energije:

1. Plačila v letošnjem letu	
— 10 % avans	313.800
— 60 % do konca leta	1.882.800
iz plana investicij 1981 (previnmiranje)	
— TOZD VZDRŽEVANJE	
Poz. II/5 — 1981 — drobna oprema	696.6000
— TOZD RADIATORJI	
Poz. II/1 — hidrav. stiskalnica	1.500.000
2. Plačila v letu 1982	
— 30 % po priključitvi in prev.	941.400
iz sredstev amortizacije v letu 1982	

Po točki 10: 15. DS DO EMO imenuje v skupni izvršilni odbor za izvajanje »Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo plinskih rezervoarskih in proizvodnih naprav« kot predstavnika EMO, tov. Rafaela AJDNIKA.

Po točki 11: 16. DS DO sprejme naslednji sklep v zvezi s pritožbo tov. Zidar Vinka:

DS DO potrjuje mnenje stanovanjskega odbora, da je pritožba tov. Zidar Vinka na DS DO neutemeljena.

Po točki 12: 17. DS DO sprejme sklep:

Pooblašča se tov. Jurkovič Zora v okviru sekcije za pospeševanje sodelovanja z Italijo in Dansko podpisati »Samoupravni sporazum o osnovah organiziranega nastopa o gospodarskem sodelovanju z Italijo in Dansko«.

18. DS DO ugotavlja, da so DS TOZD obravnavale predlog potrditve investicijske nabave nove računalniške opreme zaradi zamenjave zastarelega in dotrajanega računalnika.

19. DS DO EMO potrjuje realizacijo investicije v računalniško opremo:

— računalniška oprema	36.227.628
— ureditev prostorov	600.000
— stroški instalacij	4.000.000
— 4,8 % energetski prispevek	869.462
Skupaj	41.697.090

Viri:

— lastna sredstva DO EMO	14.918.452
— sovlaganje DO Cinkarne	8.664.824
— kredit dobavitelja	18.113.814
Skupaj	41.697.090

Pri odplačevanju kredita dobavitelja odpade na DO EMO 54 % in na DO Cinkarna 46 %.

Predsednik DS DO EMO
Tomaž MILAC, I. r.

Uspeh naših razstavljalcev na radgonskem sejmu

(Nadaljevanje s 7. strani)

stracije, degustacije, strokovne prikaze, tekmovanja — ocenjevanje in nagrajevanje (mesnih izdelkov, kmetijske mehanizacije, vina zasebnih proizvajalcev), ocenjevanje in podelitev priznanj najboljšim razstavljenim izdelkom

5. Strokovno tehnološke funkcije

— organiziranje predavanj posvetovanj in simpozijev, prikazovanje pomembnih projektov in dosežkov v kmetijski proizvodnji

6. Trgovina

— osnovni namen oz. usmeritev v prikazovanju, nabavi in prodaji izdelkov s tega področja

— sklepanje domačih in mednarodnih pogodb

Poleg vseh že omenjenih aktivnosti pa organizatorji sejma poskrbijo še za vrsto dopolnilnih dejavnosti, kot so npr. razne turistične razstave in prireditve, tekmovanja, prikazovanje kmečkih navad in običajev, prodaja blaga široke potrošnje in izdelkov domače obrti, razstava malih živali in drugo.

Kot že vrsto let doslej, je na sejmu sodelovala tudi naša delovna organizacija, in sicer TOZD EMO-KONTEJNER, ki je na lepo urejenem prostoru predstavila prifarmski silos, skladišče vnetljivih snovi ter kontejner za obrambo proti toči, obiskovalcem oziroma zainteresiranim pa je bilo na voljo tudi dovolj strokovnega oziroma propagandnega materiala ter seveda strokovnih delavcev.

Naši razstavljalci so na sejmu doživeli lep uspeh. Za razstavljenе izdelke so prejeli priznanje s srebrno medaljo, za skladišče vnetljivih snovi ter za plinsko inverzijsko reducično postajo pa so prejeli priznanje z bronastima medaljama.

Skratka, lep uspeh in priznanje našim izdelkom oziroma sodelavcem, ki so jih razvili in izdelali.

Naše črne točke

DISCIPLINSKI UKREPI V MESECU JULIJU IN AVGUSTU

JULIJ
Radojkovič Tomče — prenehanje delovnega razmerja, Štabus Avgust — prenehanje delovnega razmerja, Korošec Alfonz — pren. del. raz. odloženo za čas 4 mesece, Videc Franc — pren. del. raz. odloženo za čas 6 mesecev, Romih Rado — javni opomin, Remenih Rudi — opomin, Kotnik Roman — opomin, Kosič Vojo — pren. del. raz. odloženo za čas 3 mesecev, Korošec Janez — pren. del. raz. odloženo za čas 8 mesecev.

AVGUST

Zvegler Zvone — pren. del. raz. odloženo za čas 3 mesece, Gorjup Ladislav — pren. delovnega razmerja, Šajinovič Mira — pren. del. raz. odloženo za čas 6 mesecev, Lampret Franc — prenehanje delovnega razmerja, Polutnik Ciril — razporeditev na druga dela in naloge za čas 12 mesecev, Brečko Ivan — razporeditev na druga dela in naloge za čas 12 mesecev, Turnšek Mojca — pren. del. razmerja odloženo za čas 6 mesecev, Kovačič Cvetko — pren. del. razmerja odloženo za čas 4 mesece, Aškerc Franc — javni opomin, Polak Anton — opomin, Petek Rajko — javni opomin, Jezernik Ivan — javni opomin, Lončar Viktor — prenehanje delovnega razmerja.

Za pravno službo
Herman Lichteneger, pravnik

Zveza sindikatov Slovenije

Stanje ni zadovoljivo

Predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije je v široki in kritični razpravi ocenilo izvajanje sklepov Zveze sindikatov Slovenije na področju gospodarskega in družbenega razvoja za leto 1981. Doseženi gospodarski rezultati v prvih šestih mesecih tega leta potrjujejo izrečene ocene v sindikatih v prvih treh in kasneje petih mesecih. Že takrat je bilo močno odstopanje od nekaterih začrtanih razvojnih ciljev za leto 1981, čeprav so ti bistveni materialni in družbeni temelji, na katerem se naj uresničujejo politika gospodarske stabilizacije. To velja zlasti za ekonomske odnose s tujino, cene in inflacijo, produktivnost dela in splošno uspešnost gospodarjenja. Že takrat so bile opazne tudi tendence slabitve naporov za nadaljnje uveljavljanje samoupravnega položaja delavcev in občanov. Te slabosti so prisotne tudi danes, saj to potrjujejo ne le podatki za prvo polletje, temveč tudi bližje politične ocene.

Aktivnosti, ki smo jih v zvezi sindikatov vodili ob obravnavi polletnih rezultatov gospodarjenja ter razprave, ki smo jih pri tem imeli z delavci, pa so tudi pokazale, da v nekaterih pomembnih delih plana uspešno uresničujemo. To tudi dokazuje, da mnogo v zvezi sindikatov sprejetih sklepov, ki so osnova za naš prispevek uresničevanju težkih in zapletenih nalog politike gospodarske stabilizacije, dokaj odgovorno uresničujemo. To se kaže predvsem v gospodarnem obnašanju pri razporejanju dohodka, predvsem sredstev za osebne dohodke, v zadnjem času tudi za investicije in skupno porabo, čeprav nekoliko manj kot pri osebnih dohodkih. To je ob drugih ukrepih, prispevalo k umirjanju povpraševanja.

Ob takih napreznih in izboljšanih gospodarskega stanja in samoupravnega položaja delavcev v družbeni reprodukciji, pa razkorak med intenziteto in obsegom teh aktivnosti in spremembami v praksi kaže, da imamo opraviti z bolj trdovratnimi vzroki za sedanje razmere, kot pa smo pričakovali. Predvsem gre za uresničevanje tistih temeljnih postavk resolucije našega gospodarskega in družbenega razvoja v letu 1981, ki edine lahko dajo resne kvalitetne rezultate in s tem tudi pre-

mik v spremembi ne le materialnega in občanov, temveč tudi njihovega samoupravnega položaja v našem političnem sistemu. Postopno spreminjanje miselnosti občanov, delavcev, političnih aktivistov, poslovnih in raznih drugih strokovnih ljudi, o težini in aktualnosti nalog politike gospodarske stabilizacije za naše delo in življenje, daje realno osnovo za izboljšanje gospodarskih razmer. Pri tem pa smo v sindikatih resno zaskrbljeni nad neodločnostjo in neučinkovitostjo v prizadevanjih za spremembo našega položaja v mednarodni menjavi dela, med gibanjem produktivnosti dela in inflacijo ter premajhnim varčevanjem ne le v gospodarstvu, temveč družbi kot celoti. Posebej nas skrbi, ker vse to povzroča nadaljnje padanje realnega osebnega dohodka, ki ga po naši sodbi lahko zaustavimo le z odločnejšimi spremembami razmer na teh področjih. Le manjši del pa lahko k temu prispeva politika razporejanja dohodka za osebne dohodke.

Iz ocene gospodarskih in družbenih razmer v tem trenutku in nalog, ki so pred nami, Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ugotavlja, da so stališča, ki smo jih sprejeli na svetu Zveze sindikatov Slovenije v septembru 1980 kot osnovo za naše delovanje pri sprejemanju smeri našega razvoja v obdobju 1981—1985 ter še posebej za leto 1981, kot tudi kasnejši sklepi in stališča, ki smo jih oblikovali kot skupne naloge z izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije in tisti, ki so naši svoje mesto v juljskih sklepih Skupščine SR Slovenije, še vedno aktualni. Zato predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov v tem trenutku posebej oblikuje mnenje in stališča le do naslednjih problemov in nalog:

1. Sedanji plani organizacij združenega dela in občin ter njihovo uresničevanje kaže, da v mnogih sredinah niso dovolj doumelji ostrine ukrepov politike gospodarske stabilizacije in stanja v gospodarstvu in družbeni reprodukciji nasploh. Zaradi tega imamo še veliko ambicioznih, vendar nerealnih planov. Posebej še to velja za tiste dele planov, katerih uresničitev bi pomenila kvalitetne premike v delu in gospodarjenju. Take slabosti v planiranju

in z njim prisotnim ne-realnim obljubljanjem ima za posledico nepravčasno pripravljane ukrepe tekoče ekonomske politike in njihovo premalo učinkovito in jasno vsebino. Zato se bomo bolj kot dosedaj zavzeli za uveljavitev sistema kontinuiranega planiranja v vseh sredinah in vseh nivojih. Na izkušnjah planiranja in uresničevanja gospodarskega razvoja za leto 1981 bomo sindikati kjerkoli delujemo in smo organizirano prisotni, zahtevali tako oceno vsebine planov, ki bo upoštevala ukrepe in program nalog za njegovo uresničevanje. Take ocene naj sprejmejo delavci povsod, še zlasti v samoupravnih interesnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti. Šele takrat, ko bo to uveljavljeno, bomo dosegli uresničljivost planov. Tu mislimo plane vseh subjektov planiranja od organizacij združenega dela do družbenopolitičnih skupnosti in drugih skupnosti. Le na takih planih lahko sindikati mobiliziramo delavce za njihovo uresničevanje.

Prepričani smo, da lahko mnoge v resoluciji gospodarskega in družbenega razvoja za leto 1981 zapisane razvojne cilje do konca leta uresničimo, vse pa gotovo ne. S tem ne mislimo reči, da je potrebno pristopiti k spremembi letošnjega plana razvoja SRS. Gotovo pa je potrebno pregledati mnogo planov organizacij združenega dela in občin ter presoditi njihovo realnost, saj mnogi plani bistveno odstopajo od predvidenih razvojnih ciljev Slovenije, ki pa jih težko uresničujemo. Zato se zavzemamo, da delavci in samoupravni organi od svojih strokovnih služb to zahtevajo. Odgovornost za realno planiranje je treba povečati tudi v družbenopolitičnih skupnostih in njihovih strokovnih institucijah ter v splošnih združenjih in gospodarskih zbornicah. Drugače se stanje ne bo spremenilo niti v letu 1982.

2. Povsem jasna je ugotovitev, da stanje pri razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov ni dobro. Strokovni, poslovni in drugi odgovorni ljudje ter organizacije in samoupravne institucije, ki so odgovorne za krepitev samoupravnega položaja delavcev v družbeni reprodukciji so do te mere o-

kupirani z vsakodnevnimi problemi reprodukcije in njihovem razreševanju, tako da zanemarjajo iskanje takih rešitev in ekonomskih vzvodov, ki bi razvili nove odnose v tistih delih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki so najpomembnejši za uresničitev njihove prave vsebine. To pa so gotovo razviti in urejeni dohodkovni odnosi in združevanje sredstev in dela. Zato svet Zveze sindikatov Slovenije opozarja na stanje, ki ni dobro. Od svojih organov in organizacij zahteva, da ne razpravljajo le o materialnem in denarnem stanju v temeljnih organizacijah združenega dela, temveč da to povezujejo s svojim samoupravnim in družbenim položajem v celotni reprodukciji. To je pomembno, da ne bi tudi mi prepogosto zapadli v situacijo, ki bi edine rešitve in težave videli v takem ukrepanju, ko ga lahko imenujemo ne le administrativno, temveč spoj tvehnobirokratskega odločanja v imenu delavcev, zanemarili pa bi svojo vlogo za krepitev delavčeve vloge in odgovornosti pri sprejemanju odločitev. To bi bila slaba usluga delavskemu razredu in njegovi vlogi v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja.

3. Z junijem in julijem se je nekoliko okrepila gospodarska aktivnost in industrijska rast. To je po veliki stangaciji v začetku leta, pozitivno in ohrabrujoče. Očitno pa je, da so deleži posameznih panog k takemu izboljšanju dokaj različni, saj pomembne gospodarske panoge v svoji proizvodnji resno zaostajajo od lanskeoletnih rezultatov. To je velik problem, saj so med temi panogami tudi take, ki imajo svojo proizvodnjo zasnovano na domačih surovinah in materialih. Gotovo lahko predvidene rezultate v obsegu proizvodnje dosežemo le, če bodo te panoge in dejavnosti v naslednjih mesecih povečale svojo proizvodnjo in poslovno aktivnost. Nujno se je v takih organizacijah združenega dela takoj soočiti s problemi, ki povzročajo resna proizvodna odstopanja in poiskati učinkovite rešitve. Akcijo smo dolžni spodbuditi v sindikatih, posebno v republiških odborih sindikatov, upravičeno pa pričakujemo tudi večje angaziranje gospodarske zbornice in njenih združenj, saj gre za taka vprašanja,

katerih rešitev lahko bistveno prispeva h krepitvi materialne osnove družbe kot celote.

4. Sedanje stanje v proizvodnji je zelo malo prispevalo h kvalitetni rasti celotnega prihodka. Odločujoče so na to vplivale cene. Zaskrbljujoča je struktura celotnega prihodka in ne kaže skoraj nobenih premikov v odnosu na enako obdobje preteklega leta. Realizacija celotnega prihodka na zunanjih trgih le v obsegu petih odstotkov in nizka udeležba v družbenem razvoju dovolj zgovorno potrjuje, kolikšne so naše rezerve za izboljšanje plačilno-bilančnega položaja. Kaže tudi, kje moramo iskati rešitve za dvig proizvodnje in izboljšanje njene kvalitete, njeno boljše preskrbljenost s surovinami in materiali ter boljše preskrbljenost trga kot celote. Zato je izvoz in na njegovi osnovi realiziran celotni prihodek ter družbeni proizvod eno od osrednjih vprašanj v tem trenutku. To še posebno velja za izvoz na konvertibilno področje, saj so ravno tu odstopanja od predvidevanj najbolj resna. Prepričani smo, da je izvoz naša trenutna in tudi dolgoročna življenjska nujna. Zato bomo skladno z našo družbeno vlogo in odgovornostjo za ustvarjanje pogojev v katerih bo delavec odločal o pogojih pridobivanja dohodka, delovali tako, da bomo z delavci v organizacijah združenega dela, ki že izvažajo, odiprali vprašanja odgovornosti za uresničevanje njihovih planov, tam, kjer delavci svoje delo in rezultate ne vključujejo v mednarodno menjavo, odnosno so na začetku tega procesa, pa moramo utrjevati spoznanja o njegovi nujnosti. Doseči moramo, da bodo delavci, predvsem pa poslovodni delavci v teh organizacijah združenega dela spoznali, da njihova odgovornost za lasten razvoj ne more sloneti le na prodaji na domačem trgu, saj tega ne dopušča niti stanje v celotnem gospodarstvu niti to ne odpira realnih perspektiv njihovega nadaljnjega razvoja.

Zato sindikati zahtevamo, da odgovorni organi in organizacije končno uresničijo sprejete sklepe o reorganizaciji naših predstavništva v tujini ter tako zagotovijo enotnejši, smotnejši in učinkovitejši nastop naših organizacij združenega dela na tujem trgu.

5. Očitno je, da so na rast dohodka najbolj vplivale cene. Njegova počasnejša rast od celotnega prihodka pa je razen visoke rasti cen surovin in drugih materialov ter energije, kar vse je povzročilo (Nadaljevanje na 10. str.)

Stanje ni zadovoljivo

(Nadaljevanje z 9. strani)

čilo povečanje udeležbe porabljenih sredstev v celotnem prihodu, gotovo tudi posledica zastojev v izvajanju že sprejetih programov varčevanja, oziroma v nastajanju novih, kot sestavine planov. Ne moremo se sprijazniti le z ugotovitvami, da naraščanje cen proizvodnih agregatov zavira rast dohodka, storimo pa zelo malo, da bi s konkretnimi programi varčevanja zmanjševali negativni vpliv teh cen na dohodek ter tako izboljšali rezultate celotnega gospodarjenja. Zato sodimo, da je potrebno med delavci ponovno spodbuditi interes in uresničiti zahteve za konkretne varčevalne ukrepe. Posebej velja to za surovine, ropromaterial in energijo ter za zbiranje in uporabo sekundarnih surovin. Z našim političnim delovanjem in praktičnim ravnanjem pa jih moramo motivirati, da bodo spoznali nujnost njihovega uresničevanja za dvig osebnega in družbenega standarda.

Tako bomo lažje in še uspešneje uresničevali naloge na področju gospodarjenja z dohodkom, ozi-

roma njegove porabe. Sedanja gibanja so v okviru prizadevanj, predvsem pri osebnih dohodkih. Zmanjšuje se tudi udeležba sredstev za investicije v dohodku, nekoliko nepredvideno visoko rast pa kažejo izdvojená sredstva za skupno porabo. Ocenjujemo, da imamo ob povečanih gospodarskih aktivnostih in tekočem spremljanju dogajanj na tem področju realne možnosti, da začrtane cilje za to leto dosežemo.

Tam, kjer imajo že danes očitna odstopanja, moramo sindikati sprožiti aktivnosti, da se stvari uredi. Pri tem pa ne čakati konec leta, saj je dovolj argumentov že sedaj za zahteve po spremembi razmer.

6. Slabost pri razporejanju dohodka za osebne dohodke je, da so ta sredstva še preveč odvisna od nominalnega gibanja dohodka zelo malo pa od proizvodnih rezultatov, gospodajenja s sredstva in varčevanjem. Zato moramo pri odločanju o obsegu sredstev za osebne dohodke bolj upoštevati kakovostne dejavnike gospodarjenja.

V sindikatih se bomo zavzemali, da se na teh osnovah presoja tudi kršitelje dogovorjene politike na področju osebnih dohodkov. V takem okviru porabe dohodka moramo aktivno uresničevati sprejeto politiko socialne in materialne varnosti delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki, upokojnenci z nizkimi pokojninami, vseh tistih, ki dobivajo socialno pomoč ter družinam z nizkimi dohodki. Zato se zavzemamo, da se glede na visoko stopnjo inflacije takoj preverijo realni učinki realiziranih stališč iz meseca aprila in se po potrebi prilagodijo sedanjim razmeram.

Takoj moramo preveriti vse možnosti, ki so nam na razpolago, da bi zaustavili nadaljnje padanje realnih osebnih dohodkov. Ni mogoče pristati na sedanje stanje, ko je realni osebni dohodek že več kot 12% izpod lanskega prvega polletja. To stanje ne le slabi materialni in socialni položaj delavcev in občanov temveč tudi sili v uravnilovko kot posledico socialnega stanja posameznih kategorij delavcev. Zaradi tega se tudi težko u-

veljavljajo spremembe v delitvi osebnih dohodkov, ki bi pomenile boljše vrednotenje dela pod težkimi pogoji dela ter proizvodnega in ustvarjalnega dela ter njihovih rezultatov. To zahtevajo tudi sklepi 2. konference Zveze sindikatov Slovenije in njihovo uresničevanje bo spodbudilo večjo proizvodnjo, gospodarnost in končno dvig produktivnosti dela. Zato se bomo v sindikatih dobro organizirali za vodenje javnih razprav o strokovnih podlagah, s katerimi bomo pomagali uresničiti družbeno usmeritev za enako delo in rezultate približno enak osebni dohodek.

Tako bomo hkrati z ustvarjanjem političnega vzdušja največ prispevali v boju proti nedelu, ležernosti, nediscipline in ne nazadnje tudi neodgovornosti. Uspehe pri odpravljanju teh pomanjkljivosti moramo bolj kot dosedaj spodbujati tudi z moralnimi priznanji.

7. Ko inflacija stalno najeda realno vrednost osebnega dohodka, je še bolj občutljivo kot drugače, kakšni so in kako se pridobivajo drugi dohodki občanov. Na tej osnovi se krepi materialni položaj določenega sloja prebival-

stva. Do tega pojava, ki ustvarja velike socialne razlike, smo se sindikati v svojih prejšnjih sklepih jasno opredelili. Zato velja zdaj ponoviti zahtevo po odgovornem in doslednem delu inšpekcijskih in davčnih služb, kot tudi odločni dograditvi davčne zakonodaje. V sindikatih pa smo dolžni na negativne pojave opozarjati ne le v temeljnih organizacijah združenega dela, temveč tudi v krajevnih skupnostih in zahtevati, da se pomanjkljivosti sankcionirajo in odpravijo.

8. Izgube v gospodarstvu postajajo vedno bolj zaskrbljujoče. Njihova struktura in koncentracija v majhnem številu, vendar velikih organizacij združenega dela, je letos v vsej ostrini odkrila slabosti v investiranju in načinu financiranja teh naložb. Še bolj jasno kot v preteklosti te izgube potrjujejo resnico, da so naložbe, o katerih so odločali delavci, mnogo bolj učinkovite od tistih, kjer je bil vpliv delavcev na naložbe razmeroma majhen. Izgube so že same po sebi velika zavora za dinamično razvoja, takšne, s katerimi pa se otepamo mi, pa groze, da naš razvoj za nekaj časa resno ohrome.

sodelavci
in sodelavke,

RAZMISLITE,
PREDLAGAJTE!

**KAKO PRIHRANITI ENERGIJO?
KAKO PRIHRANITI PRI MATE-
RIALU?**

**KAKO NADOMESTITI UVOŽENE
SUROVINE Z DOMAČIMI?**

Vsak smiseln predlog bomo nagradili z 200 dinarji in praktično nagrado.

Pismene ali ustne predloge sprejema tov. Žvižej, int. 494, do 30. septembra 1981. Vsi predlogi bodo obravnavani po določilih pravilnika o inovacijah.

Upravni odbor
DIATI EMO

KLUB PODVODNIH DEJAVNOSTI LT EMO CELJE

Potapljaška akcija »Martinščica 81«

Kot vsako leto smo člani kluba podvodnih dejavnosti pri LT EMO tudi to leto organizirali svojo veliko akcijo v globinskem potapljanju, podvodnem ribolovu, vadbi tečajnikov in stažnimi potopi. Ta akcija je vsako leto kot najizdatnejši trening za razna tekmovanja v podvodnem ribolovu, reševalne akcije, za podvodno orientacijo, globinsko potapljanje in še vse ostale veščine, ki spadajo v delokrog potapljačev v svetu tišine. Na teh akcijah preplavajo posamezniki pod vodo in nad vodo tudi po 6 ur dnevno.

Akcija je potekala od 26. junija do 5. julija 1981, in to na otoku Cresu, v malem obmorskem kraju Martinščica. Priprave za to pa so tekle že več mesecev prej. Najprej smo se odločili, da izvedemo akcijo na Kornatih in to na otočku Lavsa. Na tem otočku v malem zalivu ima naš stari barkar (barba Mile) dve opremljeni ribiški hiši, v katerih lahko naenkrat stanuje do 20 oseb. Ogrevanje in razsvetljava sta na plin, voda pa je kristalno čista deževnica, ker v okolici ni ne dima ne prahu. Tam bi bili čisto odrezani od ostalega sveta, povezava bi bila le prek Barbe Mileta, ki bi bil ves čas z nami.

Ko je bilo že vse dogovorjeno za akcijo Kornati, je prišla novica, da so celotno kornatsko otočje proglasili za zvezni nacionalni park (prej je bil samo Hrvatski) in da je prepovedan podvodni ribolov. Tako smo naenkrat ostali praznih rok. Staro pravilo celjskih potapljačev je, da pripravljamo za večerjo samo tisto, kar dobimo iz morja. Če tega ni, je na jedilnem listu kamenje. Izgovora ni niti v najslabšem vremenu.

Zaradi nastale situacije na Kornatih smo morali akcijo preusmeriti na kak drugi kraj ob jadranski obali. Izbrali smo dva najprimernejša kraja: Punta Križa in Martinščico, oba sta na otoku Cresu. Po tehtnem premisleku je odpadel Punta Križa. Ta kraj dobro poznamo, ker smo imeli že večkrat na svoj tabor. Razlog za to je bilo dejstvo, da je bilo tu na tem področju, ki je bilo le-tos odprto za podvodni ribolov, to je od Suhe punte do rta Damjan, mednarodno tekmovanje mest in posameznikov, tako imenovani Silvestrov podvodni ribolov. Po objavljenih rezultatih smo preračunali, da so na tem terenu nalovili prek 300 kg rib, kar je za ta kratek del obale kar dosti. Zaradi tega se nam je obetal slab ribolov in

bi morali večerjati kaj drugega. Tako nam je ostala Martinščica kot najbolj primeren kraj, poleg tega pa ta del obale še nismo poznali, kar je za potapljače še bolj mikavno.

Ko je bila odločitev dokončna, smo pričeli z drugo fazo priprav: organizacijo prevozov, določili koliko čolnov bomo vzeli s seboj, koliko šotrov, akvalung, organizacijo prehrane in še veliko drugih pravil, ki so potrebna za nemoten potek take ekspedicije. Tako je bil Maks zadolžen, da sestavi jedilni list za vse dni in določi količino hrane, ki jo bo potrebno nabaviti že v Celju. Dva Emila sta imela nalogo, da to hrano nabavita in pripravita v klubu. Mišo je imel nalogo, da bo vse v redu z avtonomnim potapljanjem, da bo v kompresorju zamenjan ogljeni filter, zamenjano olje v kompresorju in motorju, da bodo akvalunge sprejemale samo čisti zrak, da bodo rešilni jopiči v redu, da bodo respiratorji pregledani, da bo dovolj vrvi za povezavo itd. itd.

Jure je imel nalogo, da v Martinščico pripelje kuhinjo. In Jure kot mlajši član je dan pred odhodom naložil provijanta, da mu je avto kar počepnil. Ko pa smo v klubu pregledali, kaj je še ostalo, smo videli, da je kuhinja še vedno v klubu. Le s težavo smo mu dopovedali, da imenujemo kuhinjo mizo s predalom, policami in nekaj posode, ki se zapre v notranjost mize s pričvrščeno lesenno steno. Noge mize se med transportom potegnejo v zgornji del. Na mizo potem v kampu postavimo plinski kuhalnik na tri gorilce. H kuhinji spada še zraven platno za streho in zložljive palice, tako da lahko kuhamo v senci in tudi v dežju. Tako je Jure naložil stvari, ki bi jih morala peljati dva druga, kuhinjo pa pustil, čeprav je trikrat lažja od tistega, kar je naložil.

Barkaši Andrej, Emil, Mišo, Branko, Ivan in

Drago so bili zadolženi, da pregledajo motorje in pripeljejo čolne do zaliva v Martinščici. Bogdan je imel na skrbi klubsko prikolico, v kateri naj bi bil štab, v predprostoru pa skladišče hrane in pijače. Albin je prevzel finančne posle in tekočo koordinacijo. Tone kot vodja je držal roko nad celotno akcijo ter jo usmerjal proti jugozahodu, vse pa v smeri Martinščica na otoku Cresu.

Vse priprave so bile pravočasno končane, jedilni list narejen za vseh 10 dni, razpored dolžnosti za vsakega posebej za ves čas; formularji o izjavi odgovornosti vsakega člana pripravljene, del hrane nakupljen, potapljaška oprema pregledana ter vse druge naloge postorjene. In tako je prišel čas X, ko smo se zbrali pred klubom zjutraj ob 1.30 uri, naložili na avtomobile vsak za kar je bil zadolžen, se prešteli in ob 2. uri krenili proti morju, neznanim dogodivščinam nasproti.

Pot nas je vodila preko Ljubljane, Postojne, Reke do Brestove, kjer smo morali 3 ure čakati na prevoz s trajektom do Borozine na otoku Cresu. Čakajoč na trajekt nas je obiskal čarodej s tremi škatlicami vžigalic in kroglico, katero je skrival pod tremi škatlicami. Takoj je neki mlajši človek stavil 500,00 din in priigrjal ta denar, nato je prišel še starejši možakar in stavil 20 DM tudi te je izgubil čarodej. Nam je postalo vse to sumljivo in kmalu smo ugotovili, da so vsi trije skupaj povezani in sleparijo, kdor se jim da. Od nas jim ni nihče nasedel, dasi je nekatero zelo mikalo, da bi stavili s čarodejem, dokler nismo opazili goljufije. Okrog 9. ure smo se le prepeljali s trajektom do Borozine na otoku Cresu. Od tu je krenila kolona vozil po vijugasti gorski cesti proti notranjosti otoka. Med potjo nas je ulovila nevihta, katera nas je ves čas spremljala. Med močnim nalivom smo se v mestu Cresu oskrbeli z gorivom za čolne, kompresor in tudi prazne avtomobilske tanke je bilo potrebno napolniti. V Cresu smo dobili tudi dovolilnice za podvodni ribolov, po rasporedu, ki je bil že prej pripravljen. Nabavili smo tudi kruh in nekaj druge hrane za prvi dan. Nato je kolona vozil, nanovo nahranjena med nalivom krenila naprej proti

Martinščici, kamor smo prišli malo pred 11. uro. Prostor za kamping je približno 1 km oddaljen od naselja ob morju, sestoji pa se iz ovalne ravnice približno 50 x 80 m s sanitarijami za umivanje, tuširanje, posebej za umivanje posode in 9 stranišč (vedno založenimi s papirjem). Poleg je še mali bife, ki je odprti nekaj časa dopoldne in nekaj časa popoldne. Pijača se je prodajala tako, da so bile stranke zunaj pod približno 1 m širokim strešnim napuščem, ali pa si lahko kaj popil na odprti terasi zraven bifeja.

Ko smo parkirali avtomobile na ravnici je še vedno močno deževalo, bife je bil zaprt, ker še ni bila glavna sezona, upravnika ni bilo nikjer, voda se je začela na ravnici dvigovati 5 nato 10 cm, lilo pa je kakor iz škafa. Vedrili smo pod strešnim napuščem bifeja, do kolen mokri, ker streha ni imela žlebov in je voda iz strehe padala na betonsko podlago in odskakovala pol metra visoko. Nevihta ni in ni hotela preстати. Vsi obupani smo strmeli v nastajajoče močvirje na ravnici, kjer bomo postavili šotore. Da so okrog ravnice v terasah višje ležeči prostori, zaradi drevja in nevihte nismo videli. Najbolj nas je še potolažil naš najstarejši, izkušeni član, ki nam je razlagal takole: »Kar naj lije, več ga bo padlo dol prej ga bo zmanjkalo, ker tudi gori ni neomejenih količin vode. Edina škoda je, da nismo s fotoaparatom ovekovečili naše turobne in klavrne obraze, ko smo čakali na dežju dve in pol ure.

Potem je naenkrat nevihta prenehala, življenje pa se je začelo vračati v naše premrle ude. Hitro smo postavili šotore, dvignili klubsko prikolico, postavili kuhinjo, splavili čolne v morje, skuhalo kosilo, ter se že pripravljali da gremo po hrano za večerjo. Ta hrana pa je bila globoko podrazburkanim morjem v oblasti Pozejdana. Tisti ki so bili določeni za današnji ribolov, so hodili večkrat ogledovat morje, če boforji padajo ali rastejo. Ko niso imeli več izgovora, da jim manjka še to in ono, so se podali valovom nasproti v Pozejdanovo kraljestvo. Ostali pa so do konca uredili tabor, pregledali kje bi stal kompresor (zaradi ropota) in še veliko drobnih opravil,

ki so potrebne da potapljaška dejavnost normalno poteka.

Čez dobre 3 ure so se vrnili ribolovci, katerim je kljub valovitemu morju uspelo naloviti toliko rib, da smo jih imeli dovolj za večerjo. Medtem, ko smo čistili ribe, sta dežurna kot kuharja že pripravila vroče olje za pečenje. Kmalu je zadisalo po vsej okolici po sveže pečeni ribah. Po izdatni večerji, katero smo tudi dobro zalili, po starem pravilu, da mora riba 3 krat plavati, in to v morju, olju in vinu, smo posedli na prostoru med klubsko prikolico in kuhinjo, pod močno oblačno svetilko, ter se dogovarjali, kam bomo šli naslednji dan na ribolov in kam na potapljanje z akvalungami. Ti dve vrsti potapljaštva ne smeta iti skupaj. Ribolov je prepovedan z akvalungami. Loviš lahko le na svojo sapo. Celo v istem čolnu je prepovedano imeti akvalungo in podvodno puško, tudi na obali ni dovoljeno imeti akvalunge, če se vrši v bližini podvodni ribolov. Tako smo se dogovorili, da imajo prednost ribolovci in če so se oni odločili da gredo s čolni na desno od pristana morajo potapljači z dihalnimi aparati izvesti potapljanje levo od pristana ali obratno. Ko smo dobila prefuhtali vse variante in izkušnje današnjih lovcev, določili da mora biti zajtrk ob 7 uri, smo šli na zaslužen počitek, z vero, da bodo jutri če bo lepo vreme pozabljene vse tegobe današnjega dne.

Drugo jutro sta dežurna že ob 6. uri prepevala pri pripravljanju zajtrka, ki sta ga pripravila že ob 6. uri in 30 min., to je pol ure pred dogovorom. Tabor je hitro oživel in kmalu smo se zbrali pri izdajnem zajtrku. Pa je prišel upravnik, ter nas opozoril, da se je neki turist iz Nemčije pritožil, da smo bili zjutraj preglasni, da piše, da mora biti v kampu mir do 7. ure, mi pa smo bili preglasni že ob pol 7. uri. Šotor pa je imel oddaljen od nas več kot 100 m. Upravniku smo lepo razložili, da smo mi navajeni vstajati zgodaj in da, če ne bi med vojno vstajali rano ne bi izgnali fašiste iz naše zemlje. Po tem se ni nobeden več pritoževal, če smo bili malo bolj glasni pol ure pred sedmo.

(Nadaljevanje na 12. str.)

Potapljaška akcija »Martinščica 81«

(Nadaljevanje z 11. strani)

Takoj nato so se začeli pripravljati podvodni lovci na morje, pred tem so si še nabrusili osti, da jim ne bi katera riba pobegnila, potem ko so jo že imeli na osteh. Ob pol osmih so ribiči že krenili s čolni na desno stran, potapljačem z akvalungami je tako ostala leva stran. Zato so takoj zagnali kompresor in si polnili akvalunge z zrakom, dežurna sta pospravila kuhinjo in se odpravila v Martinščico nabavit kruh, pijačo in še vse ostalo kar nam je manjkalo. Ob 9. uri so se odpeljali s čolni tudi potapljači z akvalungami. Še prej pa so si napravili natančni program potopov, se dogovorili za pare, tako da je v vsakem paru poleg mlajšega potapljača starejši ali samostojni potapljač. Enako v parih lovijo tudi podvodni ribolovci.

Proti poldnevu so se vrnili potapljači, sicer bi ostali še dlje v vodi, pa kaj, ko prehitro zmanjka zraka v akvalungah in hočeš nočeš, se moraš vrniti na površino, kjer je na razpolago dovolj zraka za dihanje. Več kot uro za tem so se vrnili tudi ribolovci z bogatim ulovom.

Dežurna sta že pripravila kosilo, katero se je po izredno napornem lovu in potapljanju kar prileglo. Po kosilu smo šli na čiščenje rib, kompresist pa na polnjenje akvalung, tako da so imeli možnost za stažne potope tudi tisti, ki so dopoldne lovili ribe. Proti večeru smo začeli peči ribe in to vseh 20 kg. Seveda nismo mogli vseh pojedeti, zato smo višek razdelili še drugim v kampu. Po večerji pa smo pri tabornem ognju, oziroma luči precej pozno posedeli in si pripovedovali o doživljajih tega dne. Ugotovili smo, da imamo čedalje več kandidatov za klubskega prvaka, ko bo v jeseni tekmovanje za klubsko štatersko prvenstvo v podvodnem ribolovu. Ta je povedal, kako ga je ta in ta riba zafnkavala, pa jo je končno le ujel, drugi da mu je ta in ta riba pred nosom pobrisala. Splošno pa so ugotovili, da so ulovili samo nespametne ribe, ker pametne so jim vse ušle. Potapljači z akvalungami so opisovali skrite lepote, ki so jih videli pod vodo. Ta raznobarna flora in favna, čudovite barve v vseh barvnih spektrih, ki pa se z globino izgublja v modro sivi odtенок. Še mnogo bi si imeli povedati, pa so ure prehitro tekle in morali smo prekiniti pogovore in iti spat, kajti drugo jutro nas je zopet čakal

nov naporen dan z novimi zanimivimi dogodivščinami. Naslednji dan so bili na vrsti za ribolov tisti, ki so se prejšnji dan potapljali z akvalungami. Včerajšnji ribiči pa so šli v globine z dihalnimi aparati. Tudi ta dan je bil uspešen, ribolovci so zopet nalovili veliko rib. Ko smo jih očistili, smo se spomnili, zakaj bi višek mi pekli, zato smo višek razdelili sosedom že očiščene. Šele tretji dan smo se domislili, da bi višek rib lahko razdelili neočiščene in naj si vsak kateremu smo podarili ribe, te tudi sam očisti. Seveda so nam ti sosede vračali s tekočino, ki je potrebna, da riba tretjič plava. Vsak dan smo se odpravili na drugi kraj potapljanja in lovit. Pregledali in raziskali smo podvodni svet preko 10 km levo in desno od našega zaliva, ter se precej mudili okrog otoka Zeča, ki je bil tu v bližini.

Dnevi pa so hitro minevali. Za praznik republike 4. julij so se mlajši z dvema avtomobiloma odpravili proslavljat praznik v Mali Lošinj. Tudi tam jih ni zapustila lovska strast, seveda so prišle v poštev le kršene ribe. Malo starejša generacija pa se je odpravila proslavljat praznik v Martinščico. Ti so po raznih pripetljajih pristali v neki gostilniški sobi v stolpu, ki so ga krstili za disko. Postrežba se je vršila z nižjega nadstropja po ozkih zavitih kamnitih stopnicah. Ze precej dobre volje so prepevali, sicer ne preveč dobro uglašeni. Ko pa so se glasovi ravno dobro ubrali je bila ura 12 ponoči. Gostilničar je prišel našim kakor tudi ostalim gostom povedat, da lahko še pijejo, peti pa ne smejo več. Pa ravno sedaj ko so bili glasovi lepo uglašeni. Pa je šnila ideja, zapeli smo »Jugoslavijo« to pa gostilničar ni mogel reči, da jo ne smejo peti. Pritegnili so še ostale, celo inozemni turisti so pomagali. Ker ni hotelo biti konca Jugoslavije je gostilničar odšel v svojo centralo v prvem nadstropju. Ko se je zopet pojavil, je spet zadel Jugoslavija. Tako so se za celo uro podaljšali zborovsko proslavo državnega praznika. V kampu so se vrnili iz Martinščice ob 1.45 in tudi iz Malega Lošinja so prišli ob 1.45. Za boljše spanje se je še skuhalo kava, sledil je pregled, če Stef dobro opravlja svojo dolžnost in odšli počivati.

Naslednje dni smo pregledali in raziskovali vso bližnjo in daljnjo obalo. Trofeje so se vrstile, danes je bil boljši ta, drugi dan

drugi, ta je dobil bolj debelo ribo, drugi bolj dolgo. Vzmetna tehtnica, ki je vlekla do 5 kg, je bila kmalu preslaba. Hrana je bila včasih za kosilo brodet, za večerjo pa pečene na roštilju. Ribe smo imeli očiščene na velikem pladnju, da so se posušile, pokrili smo jih s prtom. Vsak si je lahko izbral katero ribo in koliko mu bo dežurni spekel. Med nami so bili tudi taki, ki so prej trdili, da rib ne jedo. Ko pa so prvi dan poizkusili kako so dobre, če so pravilno pripravljene, sveže in lepo zapečene, so bili naslednje dni prvi pri večerji in si zbirali le večje primerke.

Pri večernem tabornem pomenku je sodeloval tudi brkatj nočni čuvaj. Pravi Dalmatinec, dobričina, govoril pa je tako hitro in še v dialektu, da smo lahko razumeli le vsako drugo ali tretjo besedo. Če bi govoril počasneje, bi ga verjetno bolj razumeli. Pa vseeno smo izluščili smisel njegovega pogovora. Če je kdo hotel zjutraj vstati prej ali pa dežurni niso bili sigurni, da se bodo zbudili pravočasno, je za to poskrbel nočni brkonja, če si mu le zvečer naročil.

In kar naenkrat je napočil predzadnji dan akcije oziroma zadnji dan podvodnega ribolova in potapljanja z dihalnimi aparati (akvalungami). Ta dan smo hoteli naloviti malo več rib, da bi jih nekaj vzeli tudi s seboj domov. V ta namen se je Bogdan že prej dogovarjal z nekim sladoledarjem, da mu bo pripravil nekaj več ledu, ki je potreben pri transportu rib v tem letnem času. Ko so se vrnili prvi lovci in pustili plen na obali, je neki naš nadebudni član, namesto, da bi šel čistit ribe, organiziral, da so te prve primerke šli čistit inozemci. Seveda so preko mutastega sporazumevanja razumeli tudi da jih lahko spečejo in pojedjo, kar so tudi storili. Ko so se vrnili vsi lovci, smo ugotovili, da je rib le toliko, kolikor jih rabimo za večerjo, torej nič za odnesti s seboj. Le led je ostal za hlajenje razočaranja.

Pa se ribiči niso dali odpraviti kar tako, odpravili so se popoldan še enkrat na lov in to po ribe samo za domov. In res so privlekli iz lova več škarpin in velikega ugorja. Tako se je tudi ta zadnja želja izpolnila. Ob zadnjem tabornem pomenku zvečer, smo še zadnjič obujali spomine na vse dogodke prejšnjih dni, ugotavljali, kje bi se dalo še bolj organi-

zirati, kaj pa je bilo dobro izvedeno. Vsi skupaj pa smo ugotovili, da nam je bilo prijetno in lepo, ter da nam je vse prehitro minilo.

Zadnji dan je bila nedelja. Takoj po zajtrku smo podrli naš šotor, ter se razen posadk dveh av-

tomobilov, ki so ostali do večera, vsi ostali odpravili med 9. in 10. uro proti domu. Še prej pa smo ob morju rekli naš pozdrav »podvodni srečno« in kmalu nasvidenje.

Klub podvodnih dejavnosti
LT EMO Celje A. L.
(tekst ni lektoriran)

Mednarodno sindikalno sodelovanje

V skladu s planom dela Zveznega odbora sindikata proizvodnje in prečelave kovin Jugoslavije na mednarodnem področju je v dneh od 29. 6. do 4. 7. 1981 obiskala delegacija Zveznega odbora strokovni sindikat kovinskih delavcev Demokratične republike Nemčije. Delegacijo je vodil predsednik Zveznega odbora tov. Čedomir Jević.

Namen obiska je bil, da se medsebojno informiramo o organiziranju in delovanju obeh sindikatov. Potovanje smo pričeli v Beogradu in nato z Jatovim letalom prek Zagreba v zelo kratkem času pristali na letališču v Berlinu. Delegacijo je v Berlinu sprejela številno dokaj velika sindikalna garnitura predstavnikov NDR. Ze prvi vtis je bil zelo pozitiven in imeli smo občutek, da smo gostje držiavi in sindikatu, kjer zelo cenijo Jugoslavijo in njeno ureditev. V spremstvu predsednika sindikata kovinskih delavcev NDR in njegovih sodelavcev smo nato v vsem času bivanja v NDR obiskali več industrijskih kombinatov. O mogočeno nam je bilo, da vidimo proizvodnjo brezšivnih cevi v enem izmed velikih kombinatov v okolici Dresdena, proizvodnjo industrijskih robotov in podobno. Povsod in v vseh kombinatih smo se srečali s sindikalnimi voditelji, partijskimi funkcionarji in vodstvom kombinata.

Moram reči, da ima sindikat NDR dokaj veliko vlogo, glede same organiziranosti na vseh nivojih pa ni bistvenih razlik od organiziranosti jugoslovanških sindikatov. Osnovna celica sindikalnega delovanja je tudi v NDR sindikalna skupina, iz katere je prek poverjenikov in delegatov zgrajena celotna organiziranost prav do vodstva na nivoju države. V

vseh sredinah, v katerih smo se pogovarjali, je bilo čutiti, da so osnovne naloge sindikata — skrb za človeka, bitka za večjo produktivnost, izpolnjevanje planskih nalog, stanovanjska problematika, nagrajevanje po delu in podobno.

Posebno velike naloge imajo sindikati na področju izobraževanja in inovacij. Veliko aktivnost vodi sindikat tudi na področju množične rekreacije in aktivnega oddiha delavcev. Na področju kulturnega življenja delavcev v vseh sredinah pa imajo njihovi sindikalni poverjeniki oziroma referenti za kulturno življenje dokaj lahko delo, kajti zanimanje za to področje je na zelo zavirljivi višini.

Področje družbene prehrane je v nekaterih sredinah vzorno urejeno in kvalitetno organizirano, to pa zaradi tega, ker je delovni čas urejen tako, da to tudi tako zahteva.

Omeniti velja tudi, da smo povsod, kjer smo se gibali, bili izredno preseučeni nad urejenostjo in čistočo. Ta ugotovitev velja za delovno mesto in ulico. Teško je zagledati na ulici odpadke papirja in podobno. Verjetno bi bilo najtežje najti na izpostavljenih mestih dragocene odpadke prehrabnih izdelkov — tu mislim na kruh, ki ga pri nas najdeš na vsakem koraku, kjerkoli.

Na sklepnih pogovorih ob koncu obiska smo lahko obojestransko ugotovili, da je izmenjava mnenj in izkušenj na področju sindikalnega delovanja potrebna in koristna in da je poglavitni cilj sindikalne aktivnosti — skrb za delovnega človeka — in bitka za boljši in srečnejši jutri.

Slavko Adamič

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

vabi v novo sezono 1981-1982

Domače in tuje komedije, evropska klasika, drame, satire, burleska, krstne uprizoritve, slovenske in jugoslovanske prazvedbe, igre za otroke, gostovanja drugih gledališč.

Stalni sedež v gledališču. 20 do 50 odstotkov popusta. Plačevanje v obrokih. Predstave ob izbranih dnevih.

Abonmaji

Premiera, Sobota, Torek, Sreda, Kozjansko, Sentjur, Laško, Žalec, Mladinski 1, 2, 3, 4, 5 in šolski 1, 2, 3, 4, 5.

Gledališka blagajna

je odprta dnevno od 9. do 11. in od 18. do 20. ure. Dosedanje abonente bomo vpisovali od 1. do 12. septembra, nove od 14. do 19. septembra.

Sestanek upravnega odbora ŠRD EMO

V torek, 25. 8. 1981 so se zbrali na delovnem sestanku člani sekretariata in upravne odbora športno-rekreacijskega društva naše delovne organizacije.

Po pregledu izvršenih oziroma neizvršenih sklepov s prejšnje seje so podali predsedniki sekcij in rektorji iz TOZD poročila o delu v I. polletju letošnjega leta.

Iz poročil je bilo razvidno, da je športno rekreativna dejavnost v naši DO sicer močnejše zaživela, vendar pa bo treba z ozirom na dejstvo, da se ta aktivnost od sredine do sredine razlikuje ter da glavno delo sloni še vedno na nekaj aktivnih posameznikih, storiti še marsikaj, da bo stanje zadovoljivo.

Inventurna komisija je podala poročilo o izvršenem pregledu in številčnem stanju športne opreme in rekvizitov, vendar pa komisija dela še ni v celoti izvršila.

Dopolnil se je program dela ŠRD za jesensko obdobje z vsemi akcijami oziroma aktivnostmi, ki so izpadle v I. polletju, tako da bo lahko na koncu leta program dela v celoti realiziran.

Sportna komisija ZSMS je podala informacijo o organiziranju TRIM TEDNA

za vse člane DO v dneh od 27. do 30. 8. 1981.

Obravnavana je bila ponudba športno rekreacijskega centra »Golovec« o možnosti nakupa cenejših vstopnic za kopanje v novo-vozagranem bazenu. Tako se bomo v kratkem nabavili 1.000 vstopnic po 20 din, ki jih bodo zainteresirani lahko nabavili v oddelku družbenega standarda.

Podan je bil predlog za udeležbo 2 sodelavcev na seminarju za organizatorje športne rekreacije v delovnih kolektivih.

V nadaljevanju je potekala razprava o nakupu športne opreme in rekvizitov po tozdih iz sredstev OOO sindikata.

Dogaja se namreč, da posamezne OOOZS v tozdih kupujejo opremo in rekvizite, nihče v DO pa nima dovolj jasnega pregleda nad celotnim stanjem letih, tako da je nujno potrebno, da v prihodnje organiziramo nadzor nad tem SRD EMO.

Na koncu so vsi prisotni zagotovili, da se bodo maksimalno potrudili, da bo program dela društva ob koncu leta realiziran v celoti.

OBVESTILO

Obveščamo vas, da je kmetijski kombinat HMEZAD — ŽALEC, Samopostrežna restavracija Gaberje, povečala ceno malice na 41,00 din tako, da znaša prispevek posameznika 10,00 din za 1 obrok.

Oddelek za družbeni standard

Celjsko gledališče v novi sezoni 1981-1982

Lanska gledališka sezona se je iztekla z uspeho uprizoritvijo Shakespearovega Hamleta in za zaključek smo lahko v abonmaju gledali imenitne Tržačane v komediji Vražji fant za hodne strani irskega dramatika Synga. Tudi letos bodo v redni abonma vključeni gostje, tokrat iz Nove Gorice s satirično komedijo DRUŽINA TOTTOVI madžarskega avtorja Őrkenyja. TOTTOVI so družina, ki se na skrajno smešen način, že kar poneumljeno klanja militaristični vseмогоčnosti. Celjski ansambel pa bo pripravil naslednje premiere. Začetek je obetaven. Že predvidoma 25. septembra bo krstna uprizoritev novega slovenskega dela. Milan Kleč je napisal POLKO. Dogajanje je postavljeno v samotno gorsko kočjo, kjer se skupina izletnikov znajde v čudnih okoliščinah. Vse

delo volkov. Odrezani od sveta se skušajo rešiti tako, da se preoblečejo v medvede. Avtor izredno duhovito opisuje to preobrazbo v medvede, saj nekateri kar dokončno postanejo resnični medvedje, čeprav je očitno, da si jih je nekdo med njimi krepko privoščil na račun njihove nove svobode. Odrska pripoved je pregledno preprosta, sočno humorna in po svoje srhljiva s spoznanjem do kakšne otožne omejenosti lahko priznemo človeka.

Druga premiera bo ŽLAHTNI MEŠČAN enega največjih komediografov vseh časov Molièra. Premožni gospod Jourdain si na stara leta omisli učitelje, ki naj bi ga podučili v vseh veščinah in strokah, da bi bil čimbolj podoben pravemu plemenitašu. Avtor se duhovito ponorčuje iz jare gospode svojega časa, kar se povz-

petništva in slepega klanjanja modnim muham tiče, pa bomo take primerke nedvomno našli še danes med nami.

Za osnovnošolsko mladino bo pripravljen KRALJ MATJAŽ, KAKO SE IMAS? avtorice Alenke Goljevškove.

Nato pride GOSPA Z MORJA norveškega dramatika Henrika Ibsena. Elida, žena uglednega zdravnika, hrepeni po morju, po skrivnostnem pomorščaku, ki mu je nekoč pripadala. Skrivnostni tujec se vrne in zahteva njeno roko. Na eni strani ljubeč soprog, zdravnik, obremenjen z eksistenčnimi problemi vsakdanjega življenja, ob njem žena Elida, osvobojena, odrešena v svojem hrepenenju, ki pa mu ne sledi. Instinktivno se odloči za tistega, ki mu bo bolj potrebna, odloči se za žrtev.

Prvič v Jugoslaviji bo tudi premiera ameriške sodobne avtorice Wendy Kesselmanove. Njena drama SESTRI je naslonjena na resnični dogodek, ki se je zgodil v Franciji v času rastočega nacizma, fašizma in stalinizma. Sestri sta služkinji, ki doživljata nasilje za nasiljem, dokler jima ne grozi, da jima bo odvzeto celo njuno intimno sestrsko življenje.

In za konec JAKOB IN NJEGOV GOSPODAR, avtor Milan Kundera, Parižan, po rodu Čeh. Komedijska nam opisuje dogodivščine sluge in gospodarja, ki ne moreta drug brez drugega, usoda ju je za vse čase povezala v nerazdružljivo družabnika. Igra nam prikazuje začinjene zgodbe, ki si jih osebe pripovedujejo, pred nami pa zazivajo na odrsko izredno učinkovit način z duhom in telesom.

Za celotno sezono velja, da so vsa dela dostopna najširšemu krogu gledalcev, prevladuje komedija, resnejša dela pa nam veliko povedo tudi o našem času, čeprav so postavljena po času in kraju zunaj nas. Izbor je skrbno pripravljen, režirali bodo najboljši slovenski režiserji...

Slovensko ljudsko gledališče razpisuje abonma, s katerim daje stalnim obiskovalcem gledališča določene prednosti in ugodnosti: 20 do 50% popusta, plačevanje v obrokih, stalni sedež v gledališču, zagotovljene predstave ob določenih dnevih in prednosti pri gostovanju tujih gledališč.

Vabljeni!

Uprava SLG Celje

ŠPORTNIKI - VARUHI NARAVE

Prijatelji športa živijo nekakšen športni režim v načinu življenja. Med drugim tudi radi hodijo v gore, radi kolesarijo, smučajo, plavajo, igrajo odbojko. Radi se odpravijo na sprehod v gozd in pogledajo za gozdnimi sadeži. Če naletijo na čoln, radi primejo za veslo. Kadar prebijajo konec tedna ali praznike na kmetih pri sorodnikih ali znancih, z veseljem poprimejo, kjerkoli vidijo, da je potrebna pomoč. Poglavitni vtis, če opazujete športnika v življenju, pa je ob njegovem fizično agilnejšem vedenju poseben odnos do narave, ki jo imenuje: skupno vadišče!

Danes je organiziranih ali neorganiziranih planincev mnogo več, kot jih je bilo pred, denimo, tridesetimi leti. Danes letuje ob morju in v Alpah nekajkrat več ljudi kot nekoč. Narava je postala v sezoni prebivališče milijonov ljudi pa tudi vadišče in privlačnost za vse tiste, ki želijo obiskati gore, teči po gozdnih stezah, nabirati gozdne sadeže, zasledovati in občudovati divjačimo, smučati, plavati, veslati, jadрати, deskati. V naravi se ob prostem času oddahnemo, okrepimo, veselimo; pa tudi iščemo lepoto!

Posebno planincem pomeni lepota in nedotaknjenost gorske narave osnovni mik hoje v gore, posebej še, ker so prav gorski predeli mnogokje še edine oaze miru. Toda gore niso neprodušno zaprte, niso rezervat, namenjen izbrancem. Tudi ta naravna dobrina je skupna last, v načelu dostopna vsem.

Toda med nami je žal nemalo takih, ki nimajo v sebi čuta ali privzgojenih navad glede varovanja narave. Z različnimi prijemi in vztrajnim prizadevanjem bi jim morali odpreti oči, jim pokazati, razložiti in z dobrim osebnim zgledom dokazovati da narave ne spoštujemo in ne varujemo zato, ker nam tako vevajo predpisi, marveč zato, ker nam narava omogoča počitek; telesni duševni. Ko bo neprimerno vedenje v naravi in slabo ravnanje z njo sramota in ne le prekršek, bo vsak od nas zares varuh narave za sebe in za zanamce.

Pomislimo na vse to, ko se bomo ta teden mudili ob vodi, na izletu, na turi, lovu ali ribolovu in pikniku!

TELESNA KULTURA ZA VSAKOGAR

Plavanje priporočljivo tudi za starejše

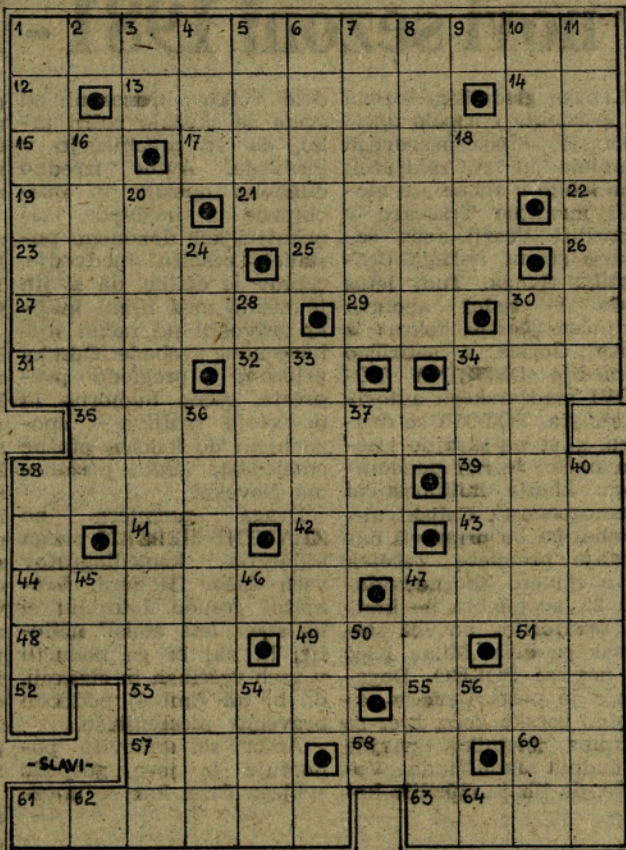
Kakor hoja, tako je tudi plavanje šport za vsa obdobja življenja. Redno plavanje lahko pomeni učinkovito treniranje srčnožilnega sistema. Seveda to ne velja za lagodno kopanje, marveč samo za športno plavanje, ki mora biti dovolj intenzivno in dovolj vztrajno. Pri kopanju se vzpne frekvenca pulza le za malenkost, zato kopanje še nima naravnega treninga. Po oceni kardiologa Hollmana, športnega zdravnika na Športni visoki šoli v Kölnu, morajo starejši in stari plavati vsaj 5 do 10 minut intenzivno, če želijo prispevati k dobri kondiciji. Učinek treniranja pa lahko povečamo tudi s tem, da plavamo v težjih pogojih, na primer proti toku reke, samo z rokami ali samo z nogami.

Pri vrednotenju plavanja kot sredstva treniranja za zdravje je treba upoštevati tudi učinek hladne vode. Redno plavanje pomeni hkrati tudi redno utrjevanje proti mehkužnosti. Vrh tega pomenijo položaj telesa pri plavanju in delo z rokami aktivnost za pravilno držo telesa.

Plavamo lahko ne glede na leta starosti, previdnost pa je potrebna pri potapljanju in skokih v vodo. Kdor ni z mladega navajen na zahtevnejše zvrsti plavalnega športa, naj jih v starosti opusti. Previdnost je potrebna tudi v primeru, če je voda mrzla, če na primer nima niti 20 stopinj Celzija. Starejši ne smejo začeti kopanja s startnim skokom, prehod od bivanja na planem v vodo naj bo postopen, postopno se je treba zmočiti. Pri nenadni potopitvi v mrzlo vodo se kapilare v koži zožijo, zaradi česar se upor v perifernem ožilju zviša in tako nastopi stanje, ki je nevarno za srce. Posebej je treba opozoriti še na dolgotrajno plavanje v mrzli vodi, ko je telo v nevarnosti, da se telesna temperatura zniža, kar ogroža delovanje zelo občutljivih notranjih organov.

Treba se je utrjevati, vendar po malem in starosti primerno. Isto velja tudi za sončenje, ki je priporočljivo predvsem v jutranjih in večernih urah, vendar ne leže, temveč med gibanjem. Od športov, ki jih gojimo ob vodi velja balinanje, ki ima med drugim pomembno prednost, da je zabavno. Največ za leže poletno utrjevanje v vodi in na planem, temveč prav tako za doživetje narave in za prijetno druščino.

Križanka št. 8

VODORAVNO: 1. z bombardiranjem do tal razdejati, 12. Avstrija, 13. umetnostni slog-stil v 18. stoletju, 14. arabski žrebec, 15. akademski naslov, 17. določen prostor za gradnjo, 19. kratica za združeno arabsko republiko, 21. graben, luknja, 22. okrajšava za liter, 23. svojilni zaimek, 25. vrsta jadrnice, 26. Italija, 27. nasprotno od oblačen, 29. Simon Jenko, 30. Đakovica, 31. star Slovan, 32. Edvard Kardelj, 34. Talisova osvežilna pijača, 35. gorovje v Makedoniji — hidrocentrala, 38. krama, ropotija, 39. tovarna v Celju, 41. egipčansko božanstvo, 42. Turčija, 43. nikalnica (ljudsko), 44. nasprotno od polne, 47. srbsko moško ime — igralec Živojinović, 48. del besede okcident, 49. tisočak (ljudsko), 51. Iridij, 53. prebivalka otoške države, 55. tuje moško ime (Arčibald), 57. vrtnec, vir, 58. Svetozarevo, 60. oznaka za neznanca, 61. žensko ime, 63. pihalni instrument podoben klarinetu.

REŠITEV KRIZANKE (SKANDINAVKE) št. 7

NA DESKI, JEDILNIK, KARO, VERA, ODVRNITEV, KRONOS, TE, RAZOR, KAC, ANN, DAR, JOPICA, ESEJIST, TEK, ORK, RASTER, STOG, TINE, ORLY, ACIS, KAJN, VARL, ODETS, KI, LI, PINEN, ACIDOZA, RIBARSTVO, JEK, ETOS, ARA, KANT.

—Slavi—

NAVPIČNO: 1. kotanja, kotlina, 2. kisik, 3. Vranje, 4. grški bog vetrov, 5. kratica za Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije, 6. kraj na Madžarskem, znan po dobrem vinu, ki nosi njegovo ime, 7. Dedalov sin — prvi letalec, 8. ročaj, 9. prva črka, 10. srbohrv. kazalni zaimek, 11. sosednja država, 16. otroške igre (množ.), 18. kraj pri Opatiji, 20. gostilna, oštarija (kjer se je), 28. zagrebška

OBVESTILO

Obveščamo vse člane kolektiva o možnosti nakupa vstopnic za kopanje v bazenu športno-rekreacijskega centra GOLOVEC. Vstopnice po ceni 20 din so na voljo v oddelku družbenega standarda pri tov. Marjani Veber.

KADROVSKE VESTI

OD 1. 7. 1981 do 31. 7. 1981

Hudej Danica, Šolinc Jožica, Benko Liljana, Sprejeti na delo:

Matošec Liljana, Topolovec Marija, Laznik Jožica, Vrtačnik Nada, Voga Draga, Kovačič Angela, Vodišek Vida, Koradžija Anton, Brkovič Rifet, Kojič Radovan, Krsnik Stjepan, Vračun Branko, Ferlič Miran, Jarnjak Zdravko — vsi TOZD Posoda, Đafič Nazif — TOZD Orodjarna, Brkovič Huzejir — TOZD Vzdrževanje, Milušič Slavko — TOZD Kotli, Maksič Savo, Muškotevc Drago — oba TOZD Kontejner, Jakopin Franc — TOZD Kotli, Dojer Marjan, Hanžič Aleksander — oba TOZD Skupne službe.

Iz DO so odšli:

Vodušek Zvonka, Firulović Budinka, Barukčić Josefina, Geoheli Marija, Agič Aziza, Flac Irena, Orličnik Zvonka, Savski Darjan, Plavčak Jože, Novak Stanislav, Kotnik Marjan, Koščanski Milan, Buzina Branko, Zorko Stanislav — vsi TOZD Posoda, Drofenik Angela, Kokanović Peter, Karilič Slobodan — vsi TOZD Orodjarna, Rozman Marica, Dobrišek Roman, Majstorovič Milenko, Reberšek Vili — vsi TOZD Vzdrževanje, Šnabl Matjaž — TOZD Skupne službe, Vergič Jovo, Marković Radovan, Plavčak Slavko, Ferme Friderik, Počkaj Franc, Mijošek Josip — vsi TOZD Kontejner, Debeljak Miran, Turnšek Rajko, Mlinarič Rajko — vsi TOZD Kotli-servis.

Upokojili so se:

Urbašek Vinko — TOZD Kotli, ul. Nikola Tesle 7, Zalec, Perko Karel — DSSS, Nušičeva 1, Celje, Apat Anica — DSSS, Dobrova NH, Celje, Terbovc Alojzija — TOZD Posoda, Japljeva 23, Celje, Jesenšek Elizabeta — TOZD Posoda, C. na grad 4, Celje, Okorn Helena — TOZD Posoda, Kersnikova 8, Celje in Ščopič Angela — TOZD Posoda, Trg oktober. revol. 2, Celje.

Umrla

Pilko Marija — TOZD Posoda.

Poročili sta se:

Gole Franciška — Kunstič in Mernik Olga — Spiljak — obe TOZD Posoda.

Premeščeni v mesecu juniju 1981

Polajžer Jože iz TOZD DSSS v TOZD Kotli, Pušelc Renata iz TOZD Posoda v TOZD DSSS Crikvenica, Vodišek Marija iz TOZD Posoda v TOZD DSSS Crikvenica, Rojc Magda iz TOZD Kontejner v TOZD Kotli in Vodišek Marija iz TOZD Posoda v TOZD Odpreski.

Premeščeni v mesecu juliju 1981

Jelen Milenka iz DSSS v TOZD Orodjarna.

OD 1. 8. 1981 do 31. 8. 1981

Sprejeti na delo:

Podvornik Zdenka, Verk Stanko, Vukmanovič Pero, Salihu Afrin, Kljajič Jozo, Klepej Boris, Zvonar Sandi, Đaković Ranko, Đorđević Goran — vsi TOZD Posoda, Veber Miran, Hrovatič Miran, Kovše Miroslav, Podvornik Bogdan, Kvas Drago, Plevnik Peter, Bajec Bojan — vsi TOZD Vzdrževanje, Turk Davorin, Sekulič Dragan — oba TOZD Kontejner.

Iz DO so odšli:

Malek Cvetanka, Potočnik Jožefa, Podgoršek Zdenka, Gudalovič Vera, Povh Cecilija, Lörger Marija, Ukič Nevzeta, Pšeničnik Ivan, Jovanović Vitomir, Rojc Ivo, Antolič Željko, Kosič Nedeljko, Vrzogič Mišo, Savković Spasa, Verk Stanko — vsi TOZD Posoda, Božič Alojzija, Vilfan Vlado — oba TOZD Radiatorji, Šabič Alija — TOZD Vzdrževanje, Vukadinović Kostadin, Kubale Jože, Nikolič Milomir — vsi TOZD Kontejner, Kejžer Božidar, Savatič Radiša — oba TOZD Kotli, Pasar Peter — TOZD Odpreski.

Upokojili so se:

Peterle Marija — TOZD Posoda, Ločica ob Savinji 63 b, Polzela 63313; Maček Alojz — TOZD Posoda, Roginska gorca 33, Pristava 63253; Stopar Karel — TOZD Kotli, Rimske Toplice 9, Laško 63270; Kandolf Marija — TOZD DSSS, Smrekarjeva 8, Celje.

Poročili so se:

Zoričič Stanka — Tolimir — TOZD Posoda, Cikač Blaženka — Cikač-Hlastec — TOZD Kotli, Krajnc Vida — Verbek — TOZD DSSS.

Premeščeni v mesecu avgustu 1981:

Bajič Gavro iz TOZD Posoda v TOZD Frite, Tomelj Branko iz TOZD Kotli v TOZD Kontejner, Lenart Adolf iz TOZD Radiatorji v TOZD Vzdrževanje, Jurjevič Ivan iz TOZD DSSS v TOZD Orodjarna.

DEŽURNA KAMERA

Znova smo z dežurno kamero obiskali nekatere naše delovne enote in tako zabeležili več zanimivega.

Po 40 letih vestnega, prizadevnega in trdega kovaškega dela v naši TOZD orodjarni se je upokojil Stanko Kovačič. Njegovi kolegi so mu kar v kovačnici pripravili malo svečanost.

Konec meseca julija se je od nas poslovil Alojz Maček, ki je delal v TOZD posoda v oddelku izbočar na v emajlirnici. Alojz Maček se je starostno upokojil. Njegovi sodelavci so se ob tej priložnosti od njega poslovili in pripravili skupni posnetek.

Na spodnjem posnetku pa še pogled v TOZD posoda v oddelku montaža, ko je tovarišica Rebekova 29. avgusta praznovala Abrahama — 50-letnico.

ZAHVALE IN SPOROČILA SODELAVCEM

Vsem članom delovnega kolektiva EMO, še posebej pa sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Orodjarna se ob mojem odhodu v pokoj iskreno zahvaljujem za prisrčno slovo, tople besede in dragoceno darilo, ki mi bo drag spomin nanje in na dneve, ki sem jih prebil med njimi. Vsem pa želim še veliko sreče, zdravja in uspehov pri nadaljnjem delu.

Stanko Kovačič

na leta, ki sem jih preživela med njimi.

Se naprej pa želim vsem mnogo delovnih uspehov, zdravja in zadovoljstva.

Dragica Salekar

Ob odhodu v pokoj, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem na posadi 6 in TOZD Posode, za sprejeto darilo, ki mi bo drag spomin,

Vsem skupaj želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Marija Petek

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moje drage mame Frančiške Templak se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz oddelka montaže, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence.

Zalujoči hčerki: Žolnir Štefka in Žurman Milena.

LJUBITELJI KEGLJANJA POZOR!

Odbor kegljaške sekcije pri športnem društvu EMO se je odločil za najem stez na novem kegljišču GO-LOVEC.

Tako lahko pričajo na svoj račun vsi ljubitelji te športne panoge ob ponedeljkih od 15. do 19. ure na štirih stezah.

Vabljeni!

ZAHVALA

Ob bridki izgubi drage mame

Ane Šek

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje in darovali cvetje.

Zalujoča hči

Dragica Šalekar z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Ivana Čovša

se vsem sodelavcem Montaže iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoča hčerka Fani in ostali

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moje drage mame

Helene Kajzba

se iskreno zahvaljujem sodelavcem skladišča gotove posode in propagande, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence.

Zalujoča hči

Marija Krašek

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Franca Zabukovnika

se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč sindikalni organizaciji TOZD Posoda I.

Zalujoča hčerka

Jožica Mesarič

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega očeta

Franca Pangerla

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje. Posebno se zahvaljujem sodelavcem sestavljalnice in zavijalnice, za izrečeno sožalje, cvetje in denarno pomoč.

Zalujoči hčeri:

Dragica Žlender

in Marija Kačičnik

ZAHVALA

Ob tragični izgubi moje drage hčerke

Darje Krajnc

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni prerani zadnji poti. Posebej se še zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz montaže in servisa za darovane vence in cvetje ter sindikatu za izkazano pomoč.

Zalujoča mati in oče

Emajlirrec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO Celje in ga prejema vsi člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Viki Klenovšek. Tehnična oprema: Jože Kuzma. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in kliseji AERO Celje.

Naš humor

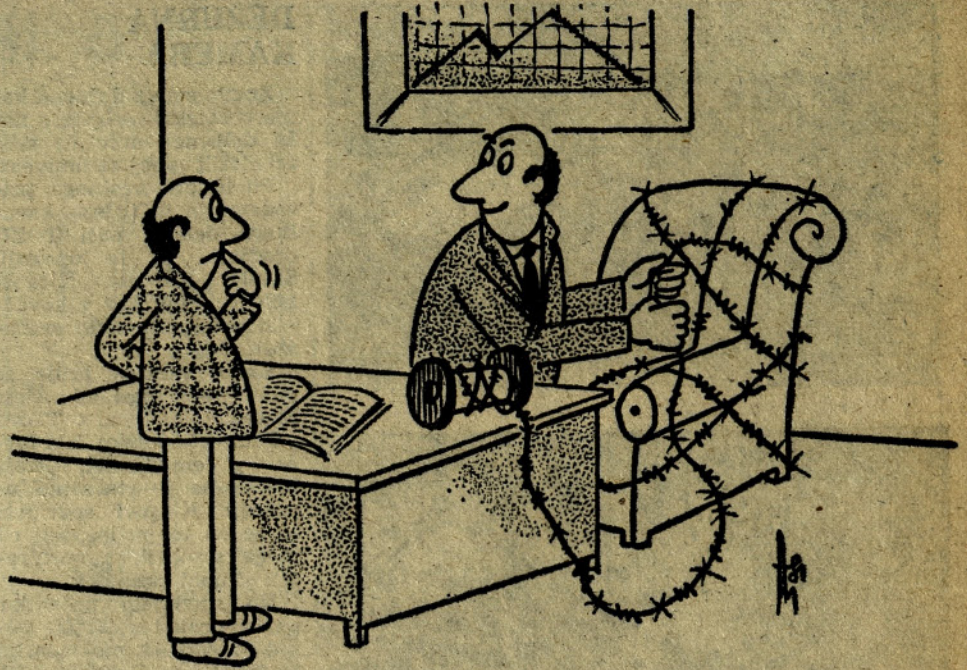
Direktorjeva žena vpraša moža pri kosilu:
»Povej no, ali je tvoja nova tajnica zelo čedna?«
»Lepo prosim, prizanesi mi s tem! Zadostuje mi že, ko me ves ljubi dan sprašuje, če si ti lepa!«

Prijatelj prijatelju: »Prebral sem knjigo Kapital. Čudoviti pisatelj je tale Karl May.«
»Norec, Kapital je vendar napisal Karl Marx.«
»Viš, hudiča, saj se mi je zdelo, da je nekaj narobe, ko ni bilo v knjigi nobenih Indijancev.«

»Draga, ali si videla, kako se mi je tista deklica nasmehnila?«
»Zaradi tega se ti ni treba še ničesar domišljati. Ko sem te jaz prvič videla, si se mi zdel tudi grozno smešen.«

Tajnica TOZD: »Tovariš direktor, pravkar je bil tu delavec, ki je grozil, da vam bo polomil vse kosti in še fasado spremenil.«
Direktor TOZD: »Le kaj ste mu odgovorili?«
Tajnica TOZD: »Rekla sem mu samo, da mi je zelo žal, ker vas ni!«

Tehnični vodja neke TOZD je dal, da bi dvignil produktivnost, malepiti na stene delavnice plakate z

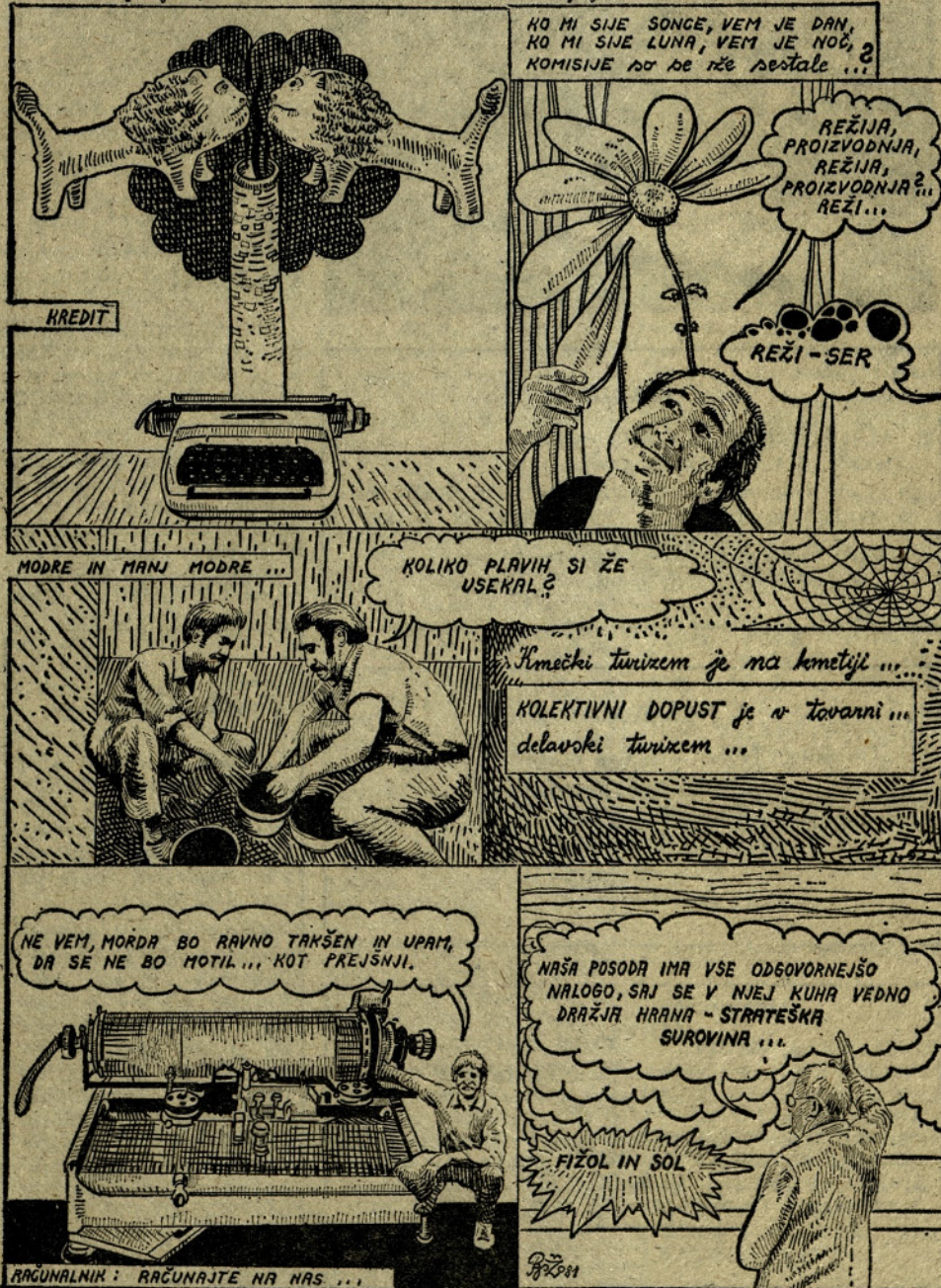

Kaj se tako čudiš? Samo na ta način bom ohranil svoj fotelj, ko bom odsoten.

BREZ POSEBNOSTI...

Božidar Penič

Telet, ko ga je polomil so se ranimali na njegovo ime...

naslednjo vsebino: »Kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri!«

Ko so delavci prebrali plakate, je bila hitra reakcija. Nekateri so prihrumeli v pisarno in zahtevali prerazporeditev v višji težnostni razred, drugi so zapustili delo in šli v gostilne, blagajnik pa je počistil blagajne in odletel na dopust.

»Ne, me, le polletni o-lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri!«

Sef reče svoji tajnici: »Vaša pisma so iz dneva v dan boljša. Mislim, da danes lahko odpošljeva eno.«

»Povej, dragi, ali so moje oči kot dve zvezdi?«

»So.«
»In ustnice kot cvetlice?«

»Da.«
»In lasje kot svila?«
»Joj, dragi, tako lepo stvari mi pripoveduješ, kot da bi bil pesnik!«

»Kaj pa v direktorjevi pisarni tako tarnajo, kot bi nekdo umrl?«

Sparjene misli

Tudi, če greste taborit, pustite sol doma. Vse bo dovolj zasoljeno. Ne bodite presenečeni, če ste pri letošnjih cenah bolj zarjaveli, kot porjaveli. Na Jadrani ni več gusarjev in morskih psov, so pa zato gostinci in trgovci. Moj najgloblji vtis z letošnjega dopusta je navaden morski ježek. Zaščitimo domačega turista! Prepovejmo mu letovati na morju!

